

Štórski

ŽELEZAR

15. avgust 1963
Št. 8 Leto III

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE ŠTÓRE

IZVRŠITEV LETNEGA PROIZVODNEGA
PLANA ZA JULIJ 1963

1. Aglomeracija	59,7 %
2. Elektrolavž	49,6 %
3. Jeklarna	54,4 %
4. Valjarna	57,0 %
5. Siva livarna	58,9 %
6. Livarna valjev	60,9 %
7. Obdelovalnica valjev	64,6 %
8. Samotna	61,7 %

SKUPAJ PODJETJE (brez gredic) 55,8 %

ŠTÓRSKI ŽELEZAR, glasilo delovnega kolektiva železarnih Štór — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik: Stane Ocvirk — Uredniški odbor: inž. Dušan Burnik, Anton Mackošek, Rajko Marković, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Borivoj Wudler, inž. Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tiska CP »Celjski tisk« Celje

Statut

O statutih gospodarskih organizacij je zapisanega že mnogo. Vse vrste problemov, ki nastanejo ob delu statutih, je opisana v različnih člankih in raznih glasilih. Prav je, če smo vse to spregledali, ali da tako gradivo pregledujemo, predno se odločimo za pravilo, ki ga bomo dali v statut svoje organizacije.

Pravimo, da delo človeka uči. In res je! Statut je primer, kako naj bi in kako mora biti organizacija in posameznik oborožen s splošnim znanjem vseh tistih pozitivnih prepisov, na čelu z Ustavom, ki dajejo osnovo za izgradnjo statuta delovne organizacije. Bistvo oziroma orientacija pa so pri tem tisti nepisani zakoni, ki že ali naj bi po željah članov kolektiva uveljavili medsebojne odnose, bodisi organizacijskega ali čisto ekonomskega značaja, toda ne skozi skladnost organizma samoupravljanja.

Z drugimi besedami bi rekli, da imamo ves material na razpolago, napraviti moramo izdelke, ki bo najprimernejši za razmere v naši gospodarski organizaciji, najprimernejši vzajemni dogovor vseh delovnih ljudi, s katerim urejamo medsebojne odnose tako, da pristojni in odgovorni prenesemo čim bližje delovnemu mestu. Metodološko dobro zasnovan začetek o tem, kaj pomeni statut v smeri nadaljnjega družbeno-političnega razvoja, je prav gotov temeljni kamen tej gradbi. Zato so nam prav dober sugestije in misli KOS, ki dajejo za statute pri RS ZSJ, in samoupravnih organov političnih organizacij v podjetju. Ob tej konstataciji lahko napišemo pravilo, da moramo delati pri izgradnji statuta prav tako, saj to je pravica neposrednih proizvajalcev.

Izvršni odbor sindikalne podružnice je na razširjeni seji obravnaval predlog statuta. Najprej se je seznanil v grobem z vsebino delitve pravil, ki naj statut zajame. Razprava je pokazala zelo pozitivna principa, vprašanja glede decentralizacije upravljanja, v zvezi s tem dohodkov in skladov, vprašanje rekonstrukcije in organizacije dela, oblike delovnih mest, skratka, delo na statutu dobiva svojo težavno z nalogo, ki padejo na delovne službe in na organizacijo v podjetju.

Nedvomno je, da mora celotno gradivo biti med seboj usklajeno, saj ni moč govoriti o drugačnih oblikah delitve dohodka in drugačnih oblikah samoupravljanja, ob načelu, da so za to dani pogoji zaščite splošnih interesov podjetja in interesov družbeno-politične skupnosti. V vprašanju, kdaj videti tudi rekonstrukcijo, delitve dohodka na bazi enakopravnosti članov delovne skupnosti, ekonomske odvisnosti, medsebojne pomoči itd. itd. Naša želja je, da bo statut zasnovan tako, da ga bomo z veseljem proučevali, razumeli in v praksi tudi izvajali.

KAKO SMO POSLOVALI V I. POLLETJU

Rezultati I. polletja nam kažejo, da je plan fizičnega obsega proizvodnje dosežen z 49,8%, če upoštevamo, da je letna planska zadolžitev elektrolavža 36.000 ton, ker kaže, da predvidena višja proizvodnja elektrolavža zaradi zakasnele dobave transformatorja ne bo realizirana.

Plan proizvodnje je bil v šestih proizvodnih obratih presežen. Iz pod proizvodnega plana sta obrata jeklarna in valjarna iz objektivnih vzrokov.

V jeklarni se pojavlja izpad proizvodnje zaradi nepredvidene remonta, ki je kot posledica slabe vzdržnosti oboka SM peči povzročil obratu precejšnje težave in izpad proizvodnje. Obrat valjarne je v I. polletju po fizičnem obsegu sicer minimalno izpod plana, je pa po asortimanu dosežen precejšen premik, ki pomembneje pliva na dosežen finančni rezultat.

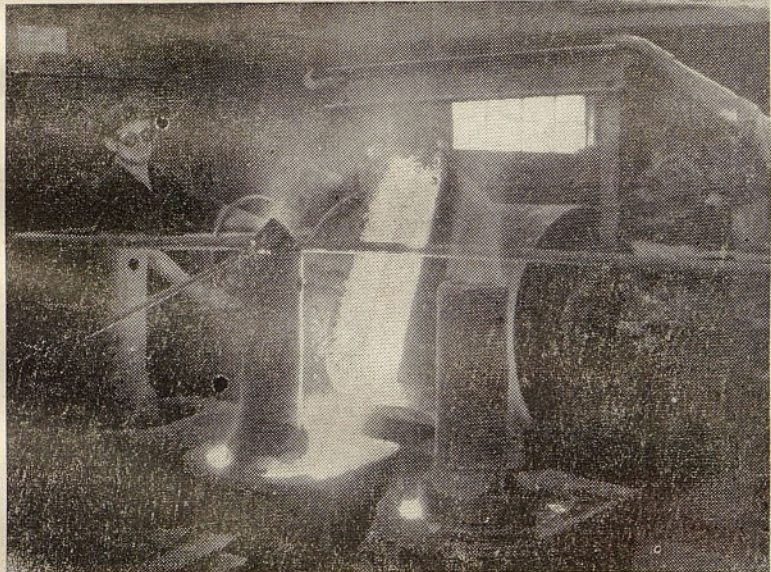
Plan realizacije, ki je bil v ok-

— osebni dohodki 57,6%
— bruto skladi 70,6%

Prikazani ugodni rezultati so za I. polletje toliko bolj pomembni, ker vemo, da so nas spremljale v prvih dveh mesecih precejšnje težave v proizvodnji zaradi hude zime, slabših energetskih pogojev, kar je vplivalo na normalen potek proizvodnje. V teh mesecih so bili tudi slabši pogoji dela zaradi nenormalno visokih poslovnih stroškov, višje porabe goriva, višjih prevoznih stroškov, kar je znatno podražilo proizvodni proces.

Da smo te težave uspešno premagali in nadoknadili izgubljeno, nam pričajo rezultati, ki smo jih dosegli z lastnimi notranjimi ukrepi, delno pa je tudi ugoden finančni rezultat posledica ukrepov in naporov vseh za stabilizacijo celotnega gospodarstva.

Zaslugo za uspeh pripisujemo vsem članom kolektiva, ki so se neumorno trudili, da se doseže

viru letnega plana za I. polletje postavljen na 4.047 milijonov smo uspeli prekoračiti za 11%. Pomembno se odraža na prekoračitev realizacije dejstvo, da smo v I. polletju uspeli že realizirati nekatere valjarske izdelke v celoti, ki so bili predvideni v realizaciji II. polletja.

Razveseljiva je ugotovitev, da je celotna realizacija v tem polletju preteklega leta prekoračena za v primerjavi z enakim obdobjem 17%.

Odras ugodnega plasmana izdelkov se kaže tudi v tem, da se nam že od začetka leta dalje pomembneje znižujejo zaloge polizdelkov in gotovih izdelkov. Letni plan izvoza je bil dosežen z 38,6 odstotka, v primerjavi s planom polletja pa je bil realiziran 77,5 odstotno.

V okviru postavljenega celotnega plana dohodka 8 milijard smo v I. polletju dosegli 4,6 milijard, oziroma 14,6% iznad predvidenega. Ostali elementi delitve dohodka v I. polletju:

— skupni poslovni stroški 56,4%
— dohodek podjetja 61,6%
— čisti dohodek podjetja 61,7%

maksimalna proizvodnja, od katere pričakujemo najboljši ekonomski učinek.

V prvih mesecih smo imeli pri nekateri vrsti proizvodnje zelo ugoden asortiman, ki se je zelo pozitivno odrazil pri plasmanu na tržišču v pogledu dosedanjega dohodka.

Stremeli smo za tem, da skrajšamo cikel poti od proizvodnje do odpreme artiklov, kar se pomembneje odraža pri koeficientu obračanja zalog gotovih izdelkov.

Pri večini naših odjemalcev se je disciplina plačevanja znatno poboljšala. K temu je doprinesel ukrep vnovčene realizacije pri naših najvišjih odjemalcih, kot so podjetja črne metalurgije, ki sama dolgujejo običajno preko 30 odstotkov. V letošnjem letu so razpolagala z večjimi obratnimi sredstvi in izboljšala svoje plačevanje.

Tako kot smo prejšnja leta vedno poudarjali, da saldo neporavnanih kupcev narašča, beležimo danes v primerjavi z 31. 12. 1962 padec za 13%, kar nam po novih

predpisih tudi povečuje doseženi dohodek.

Težili smo za tem, da obdržimo zaloge reprodukcijskega materiala na taki višini, ki popolnoma zadostuje za nemoteno proizvodnjo. Pri nekaterih materialih pa smo prišli tudi že na minimalne količine potrebne zaloge. To je imelo za posledice nižje črpanje obratnih sredstev, ki se pozitivno odraža v finančnem rezultatu.

Ugodni proizvodni rezultati, zlasti pa finančni nam dovoljujejo, da smo pri delitvi doseženega čistega dohodka na osebne do-

hodke sprostili več sredstev, kot v prvem polletju preteklega leta.

Osnove za to so ugodnejši kazalci čistega dohodka, dohodka podjetja, produktivnosti in porabljenih sredstev.

Zato so organi samoupravljanja smatrali, da smo upravičeno izplačali osebne dohodke v prvem polletju 1963 v primerjavi s planom za 15% več, oziroma da so upravičeno narasli osebni dohodki v primerjavi z istim razdobjem 1962. leta za 26%. V povprečju smo izplačali v I. polletju (Nadaljevanje na 3. strani)

Petek 26. julij 1963. Usodni dan je pretresel ves jugoslovanski narod. Tega dne je bratsko republiko Makedonijo zadela težka naravna katastrofa. Lepo, z velikimi napor po osvoboditvi zgrajeno Skopje je bilo v zgodnjih jutranjih urah prizorišče največje nesreče, ki je prizadela makedonsko ljudstvo. Narava je spremenila mesto v kup ruševin, pod katerimi je našlo smrt na stotine prebivalcev.

Z nestrpnostjo so narodi Jugoslavije pričakovali v dopoldan-

nega kolektiva svoje globoko sožalje, obenem pa izražamo vso pripravljenost, po svojih močeh priskočiti na pomoč ob težki preizkušnji bratskega naroda.

Store, dne 27. 7. 1963

Delovni kolektiv
Železarne Štore

Že drugi dan se je formirala ekipa gasilcev, samih mladih, požrtvovalnih fantov, ki čakajo na poziv, da se udeležijo pri delu na odstranjevanju ruševin.

Dan za dnem spremljamo radijska in časopisna poročila, ki pri-

BRATSKEMU SKOPJU

skih urah usodnega dne točnejša poročila, katera bi dala jasnejšo sliko o strašnem dogodku. Med njimi je bil tudi kolektiv iz Železarne Štore.

Vsako je čutil, da mora v teh trenutkih pomagati ponesrečenec. Med prvimi so bili naši krvodajalci, ostali organi v podjetju pa so razpravljali v kakšni obliki bi prispevali pomoč. Tako je Upravni odbor podjetja in IO sindikalne podružnice na razširjeni seji najprej počastil z enominutnim molkom žrtve potresa, nato pa po krajši razpravi enoglasno sprejel sklep, da iz sklada skupne porabe takoj dodeli pomoč v višini dveh milijonov dinarjev, delavci pa še enodnevni zaslužek. Med drugim je sklenil poslati sožalno brzojavko sledeče vsebine: **REPUBLIŠKEMU SVETU ZVEZE SINDIKATOV SR MAKEDONIJE**

Naš celotni kolektiv je težko pretresla vest o posledicah strašne potresne stihije za prebivalstvo bratskega Skopja. Ob tej priliki Vam izrekamo v imenu delov-

hajažo iz Skopja o nadčloveških naporih pri reševanju zasutih prebivalcev. Reševalne ekipe, med njimi so bili vojakji prvi na prizorišču strahotnega razdejanja in reševali, so delale neoziraje se na lastno življenje. Tu se je pokazalo, da sta armija in ljudstvo eno. Vojak, katerega so opozarjali na nevarnost, ko je reševal otroka, je odgovoril: »Če se ne vrnem, povejte ljudem, zakaj sem umrl!« Pomoč prihaja iz vseh krajev Jugoslavije, da bi se čimprej ublažile posledice potresa. Velik odmev strahot iz Skopja pa je nalletel tudi v tujini. Za prvimi brzojavkami izraženega sočustvovanja je sledila materialna pomoč. Tu se je pokazala mednarodna solidarnost, ki ne pozna meja.

Vsi napor narodov Jugoslavije so usmerjeni na čimprejšnjo ublažitev posledic potresa, obenem pa za izgradnjo novega Skopja. Naša pomoč, ki smo jo darovali ni zadnja, če bo potrebno bomo še pomagali, da bodo otroci Skopja imeli čimprej nove domove.

Zahvala Železarne Nikšič

Ob težki nesreči, ko je izgubilo življenje sedem delavcev v Železarni Nikšič je tudi naš kolektiv izrekel sožalje. Te dni smo iz Železarne Nikšič sprejeli pismo naslednje vsebine:

Dragi tovariši,

»Prejeli smo Vaše izraze sožalja ob težki nesreči, v kateri je izgubilo življenje sedem naših dragih tovarišev. Dejstvo, da so delovni ljudje in kolektivi vse naše domovine sprejeli to žalostno vest kot del skupne nesreče, blaži žalost kolektiva in družin ponesrečenih tovarišev.

Vaše sožalje smo sporočili tudi družinam ponesrečenih. V imenu vseh članov našega kolektiva in tudi v imenu družin ponesrečenec se Vam najtopleje zahvaljujemo.

Naš kolektiv si bo prizadeval izpolniti proizvodne naloge in tako nadaljevati ter dokončati delo, na katerem so delali in izgubili življenje naši ponesrečeni tovariši.

Predsednik delavskega sveta
Železarne »Boris Kidrič«, Nikšič

Iz ekonomskih enot

Valjarna

V obratu valjarne je ODS na svoji seji dne 10. julija obravnaval izvršitev proizvodnih nalog za mesec julij in pa izvršitev plana za I. polletje. Ugotovili so, da mesečni plan za junij ni v celoti dosežen glede na efektivne tone proizvodnje, preračunana proizvod-

delovna mesta v novi valjarni. Izobraževalnemu centru bodo predlagali, da organizira tečaj za KV valjarje.

Šamotna

Tako kot v valjarni, je tudi ODS šamotarne obravnaval uspehe dela v juniju. Ugotovil je, da

dela, so ugotovili tudi, da so letos peči lažje kot lani, zato so sklenili, da obratovodstvo skliče sestanek skupine vlagalcev in ugotovi razloge za to in najde skupno rešitev, ki je v interesu celega obrata. Morda bi bila rešitev uvedba skupne norme za vse vlagalce.

ODS je sprejel operativni plan za avgust, ki je enak osnovnemu in je malo večji od junijskega.

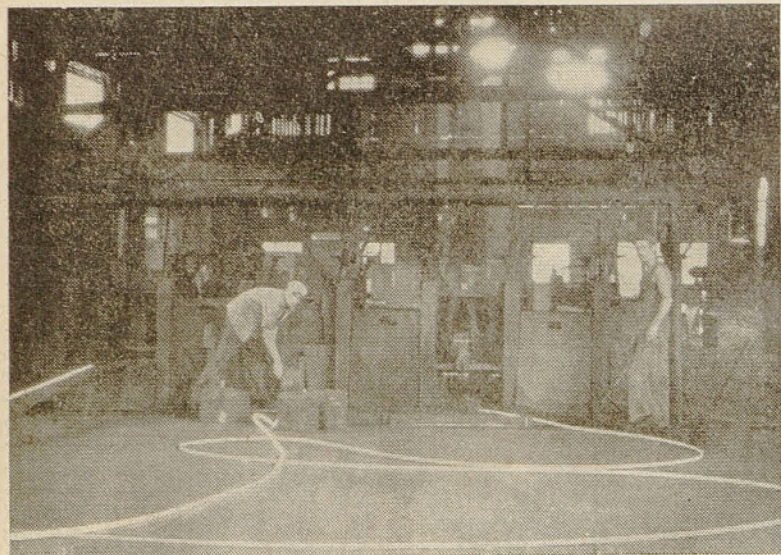
Energetski obrat

je na proizvodni konferenci obrata obravnaval proizvodnjo energije za osnovne obrate in analiziral stroške poedinih vrst energije. Ugotovljeno je bilo, da so cene poedinih vrst energije v okviru planiranih cen in da ni večjih odstopanj. Na ceno energije, posebno plina in pare v I. polletju je vplivala zima in pa poraba dražjih vrst premoga. Ker predstavljajo usluge pomembno postavko pri ceni energije, je bilo sklenjeno, da se še bolj poostri kontrola uslug.

V letošnjem letu nekatere energetske naprave (parovod, tlačni cevovod in drugo) obnavljajo in prilagajajo potrebam rekonstrukcije tovarne, kar se bo odrazilo pri proizvodnji osnovnih obratov.

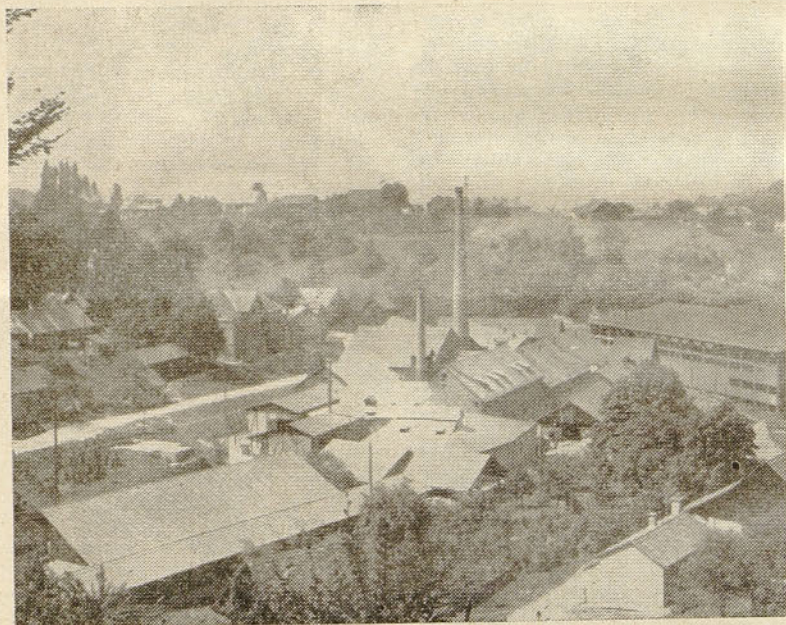
Trenutno ima obrat največ težav s pitno industrijsko vodo, kar je posledica suše.

—ek—

nja v obračunanih tonah pa je presežena. Zaradi pravilnega ravnanja z proizvodnimi sredstvi niso imeli večjih zastojev. Ko so obravnavali stroške energije so ugotovili, da so porabili električne energije izpod normativa, dočim imajo porabo plavžnega in generatorskega plina malo nad normativom. V obravnavi proizvodnje za mesec junij so pregledali tudi obratne nezgode. Analiza treh obratnih nezgod, kolikor so jih imeli v juniju, je pokazala, da so česti vzroki nezgod neprevidnost posameznikov. Delovodje in vodje skupin je ODS zadolžil, da temu problemu posvetijo vso pozornost, posebno skrb pa morajo posvetiti novosprejetim sodelavcem. Temeljita obravnava proizvodnje za I. polletje, tako po količini, kvaliteti in ceni na ODS bo prav gotovo mnogo pripomogla k še boljšemu delu v II. polletju.

Ko so obravnavali izgradnjo »nove valjarne«, s katero se je pravzaprav že začelo s tem, da je naročena oprema in da se je začelo s pripravo terena, so sklenili, da bi začeli z izobraževanjem kolektiva, ki bodo zasedli zahtevna

Zaradi boljše primerjave enotni kazalci

Prizadevanje naših gospodarstvenikov, da bi si razdelitev čistega dohodka utrdili z merili in tako zagotovili trajnejšo, bolj učinkovito in pravičnejšo delitev sredstev v podjetjih, so našla pozitiven odraz v objavljenih enotnih kazalcih poslovnega uspeha. V Urad. listu 27/63 objavljena nova družbena merila so ekonomsko zelo dobro zastavila osnovno spremljanje, merjenja in ugotavljanja poslovnega uspeha podjetja in skupin podjetij.

Družbena merila so postavljena zato, da se lahko preko enotnih kazalcev spremlja in meri uspeh vsakega podjetja. Enotni kazalci so usmerjeni na tiste najvažnejše podatke, ki karakterizirajo pogoje gospodarjenja, poslovni uspeh in kažejo na dosežene rezultate, po katerih naj bi se vršila razdelitev dohodka.

Enotni kazalci so razdeljeni v tri skupine:

1. enotni kazalci poslovnega uspeha

2. enotni kazalci pogojev gospodarjenja

3. enotni kazalci delitve

Enotnih kazalcev poslovnega uspeha je pet in se nanašajo na: — doseženi neto produkt nasproti primerjalnemu neto produktu

— neto produkt na delavca
— neto produkt nasproti angažiranim poslovnim sredstvom
— količina realizirane proizvodnje na delavca
— celotni dohodek s porabljenimi sredstvi.

Enotnih kazalcev pogojev je šest in se nanašajo na:

— angažirana poslovna sredstva na delavca

— delovne priprave na delavca

— stopnja sposobnosti delovnih priprav

— razmerje med delovnimi pripravami in osnovnimi sredstvi

— razmerje med prometnim davkom in neto produktom

— delež čistega dohodka v neto produktu

Enotnih kazalcev delitve je osem in se nanašajo na:

— delež osebne in skupne porabe v čistem dohodku

— delež kosmatih osebnih dohodkov v čistem dohodku

— čisti osebni dohodek iz čistega osebnega dohodka na delavca

— izplačani čisti osebni dohodek na delavca

— skladi nasproti poslovnim sredstvom

— skladi na delavca

— porabljena sredstva skupne

porabe na delavca.

Ni dovolj, da bodo z objavljenimi kazalci opravljene samo računsko opravila, ampak je to zahtevnejša naloga, ki jo moramo smiselno in skladno namenu šele dobro spoznati.

Vsak kazalec ima svoj določen pomen, ki je odvisen od kombinacij in medsebojne povezanosti kazalcev.

Rezultati, ki jih bomo prejeli preko stalne analize, še večkrat ne bodo kazali pravilne slike poslovnega uspeha, potrebno bo upoštevati še celo vrsto posebnih pogojev in okoliščin, ki so vplivali na dosežen rezultat, zlasti bo to potrebno takrat, če bo v posameznih razdobjih, ki se med seboj primerjajo, bistveno odstopanje. Ti kazalci so samo začetni element, ki preprečuje doseženi poslovni uspeh in razdelitev dohodka, ki pa zahtevajo podrobno analizo ekonomskih enot in podjetja.

Zaradi tega je bil na osnovi teh kazalcev sprejet sporazum med centralnim svetom sindikata Jugoslavije in zvezno gospodarsko zbornico, ki ima namen, da pomaga gospodarskim organizacijam pri enotnem izkazovanju delovnih in poslovnih uspehov, da se na ta način nadalje kre-

pi razvoj delavskega samoupravljanja. Sporazum nalaga vsakemu podjetju dolžnost, da si organizira svoje poslovanje in evidenco tako, da bo mogoče rezultate dela in delitev meriti s pomočjo teh kazalcev.

Podjetje bo moralo svojemu pravilniku o delitvi čistega dohodka prilagoditi svoje poslovanje enotnim kazalcem ter voditi takšno poslovno politiko, ki se bo ekonomičneje obdržala na teh kazalcih.

Celotno poslovanje se bo primerjalo s poslovanjem prejšnjega razdobja, t. j. s polletjem oziroma letom in na ta način ugotavljal uspeh, oziroma neuspeh podjetja.

Uspeh bo vsekakor takrat, če bodo kazalci v primerjalni dobi pokazali, da je neto produkt kot kot najvažnejši element prikazovanja na delavca v porastu, da je je v porastu tudi celotni dohodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi in realizirana količina proizvodnega delavca.

Enotni kazalci poslovnega uspeha kakor tudi pogojev gospodarjenja pa bodo služili podjetju za presojo politike razdelitve čistega dohodka na osebne dohodke in sklade.

Popolnoma gotovo lahko že danes zaključujemo, da bo podjetje, ki bo imelo ugodnejše kazalce uspeha poslovanja, odnosno kazalce s tendenco porasta neto produkta iz čistega dohodka, lahko tudi uporabljalo ugodnejše razmerje pri delitvi osebnih dohodkov med svoje člane brez kakršnekoli bojazni o neupravičenih ugovorih izplačil.

Upravičeno ugodnejše razmerje so omogočili boljši rezultati gospodarjenja, ki se morajo odraziti tudi na višjih realnih osebnih dohodkih, o čemer odloča podjetje samo brez vmešavanja kakršnih koli zunanjih vplivov. Po sporazumu pa je podjetje seveda dolžno, da kot dober gospodar skrbí tudi za lasten gospodarski napredek v perspektivi in skrbí za razširjeno reprodukcijo svojega podjetja. Pri tem mora imeti pred očmi, da se pri doseganju večjega čistega dohodka, neto produkta, morajo večati tudi njeni poslovni skladi. Ne bi bilo pravilno in v skladu s sporazumom in navodilom o delitvi čistega dohodka, če bi podjetje pri negativnih kazalcih poslovnega uspeha podelilo več osebnih dohodkov, kot pa je po rezultatih, ki jih dajejo kazalci, opravičeno.

V takih primerih imajo polno pooblastilo zunanji forumi, kot zbornica in občinske komisije za osebne dohodke in ostali, da zahtevajo spremembo delitve čistega dohodka in ureditev razmerij.

Enotni kazalci so obvezni za vsa podjetja, lahko pa se uvedejo še dodatni lastni pokazatelji, ki lahko služijo interesom podjetja ali več podjetij z namenom, da ti kazalci podrobneje osvetlijo posebne pogoje gospodarjenja, zlasti pa naj služijo analizi notranjih in zunanjih vplivov, ki so odločujoče posegali na poslovni uspeh.

V okviru združenja jugoslovanskih železarn je bil v finančnem odboru že sprejet sklep, da se bodo podjetja črne metalurgije medsebojno dogovorila za uvedbo dodatnih kazalcev, ki bi enotne kazalce še dopolnjevali in omogočili analizo notranjih in zunanjih vplivov. Mislim da smo z uvedbo teh kazalcev dobili tisto, kar smo želeli že dolgo časa: objektivno prikazovanje uspeha skozi enotno ogledalo gospodarskih podjetij.

Ti kazalci pa posegajo v perspektivnejšo smer in bodo našli v bodočnosti svoje mesto tudi v posameznih enotah, kjer je še zlasti potrebno merjenje poslovnega uspeha in pogojev gospodarjenja.

Uvedba lastnih kazalcev po ekonomskih enotah bi v marsičem koristila in pokazala pozitivne rezultate. Prejeli bi s pomočjo kazalcev realnejšo osnovo za razpravo uspeha po ekonomskih enotah, enoti bi lahko na osno-

vi kazalcev svoje uspehe uspeli medsebojno primerjati, da bi delitev osebnih dohodkov, zlasti tistega dela po dohodku po ekonomskih enotah bi lahko bila ekonomsko bolj utemeljena, če bi razmerja delitve temeljila na kazalci uspehov in pogojev gospodarjenja v enoti. Lahk ozakičimo, da je smer, po kateri ekonomske enote razvijajo, svobodna aktivnost, podana. Delo ne lahko, zahtevalo bo analizo vsakega dela, objektivno prikazovanje uspehov, ki se bodo odražali v posameznih kazalcih pri ekonomskih enotah. Od začetka do to bolj grobi kazalci, ki se bodo takoj odraz namena, ki ga bomo vse globlje in podrobneje pristopili k iskanju razlogov, ker bo od tega odvisen uspeh enote, ki bo imel brez dvomno odraz v višjih osebnih prejemkih in sredstvih za sklade.

Albin Miklavc

Šolanje po delu

Nagel industrijski razvoj Celja in okolice terja vedno več strokovnega kadra. Le tega primanjkuje v vsej industriji. Vsporedi z razvojem industrije pa si počasi vztrajno utira pot tudi strovo, predvsem tehnična sredstva šola z oddelki: strojni, električni, gradbeni. Ta šola je že pred leti dala prve kadre, ki uspešno uporabljajo pridobljeno znanje v svojih delovnih mestih. Toda kljub razvoju šolstva je obstojala velika vrzel v kemijski in metalurški industriji po srednjem strokovnem kadru. To vrzel je izpolnila »Cinkarna« Celje, ki je za potrebe svojega razvoja ustanovila v letu 1962 samostojna oddelka TSS za odrasle za metalurgijo in kemijo. To misel je imela tudi Železarna Store, toda do realizacije te zamisli ni prišlo. Perspektivni razvoj Železarne z novimi postrojenji in tehnologijo dela, zahteval vedno več kadra, ki bi bil sposoben opravljati in voditi proizvodnjo v obratih.

Cepprav je ustanovljena šola v Celju bila izključno za potrebe Cinkarne, je bilo sprejeto tudi nekaj tovarnišev iz Železarne Store. Tu se je pokazalo razumevanje in tesno sodelovanje dveh metalurških obratov, čeprav z različno tehnologijo dela in proizvodnje. Začetne težave, ki se vedno pojavljajo ob rojstvu sličnih šol, so bile kmalu prebrodene. Pouk v popoldanskem času. Snov je bila široko zajeta s posebnim programom, ki je vključeval predavatelje, strokovnjake iz Cinkarne in pa profesorji so se trudili snov čim bolj približati študentem, da bi jim omogočili lažje učenje. Saj so nekateri tovarniški ponovno sedli v šolske klopi po dvajsetih in še več letih.

Kljub prizadevnosti predavateljev pa je nekaj slušateljev opustilo študij. Niso vzdržali napornega dela, ki ga ta vrsta izobraževanja zahteva. V dopoldanskem času nočnem času napraviti svoj »študijski popoldan v šolo, zvečer pa popoldan v noč delati naloge in s popoldnevom gradivo utrjevati znanje. Šolsko leto, ki se ti zdi običajno, je v resnici dolgo, je kmalu minilo. Za nami je leto naporov. Če ni uspeh je zelo dober, kar je predvsem zaslug neumornih predavateljev in pa trdne volje študentov. Da bi kar najbolj sprejeli zaključili šolsko leto, smo organizirali izlet povezan z ekskurzijo v Kidričevo in Ruše, kjer smo si ogledali pridobivanje aluminija, karbida, ferolegura in keramike.

Prijeten dan smo zaključili v zelenem Pohorju, kjer je vsakdo pozabil na težave. Ob veseli poti nas je avtobus popeljal nazaj v Celje. Razšli smo se, da si čim hitreje pridobimo novih moči, ki nam bodo potrebne v nadaljnjem študiju.

Tako kot si po delu pridobiva znanje slušatelj v »Cinkarni«, veliko članov kolektiva na ena poti tudi na tehnični srednji šoli v Celju.

VEDNO MANJ NEZGOD

skrb za delovnega človeka pred
godami pri delu je ena naših
nalog. Pravilno poučeva-
no sprejetih članov kolek-
ta, ki se pojavljajo so garancija
varno delo posameznika —
upine. Poleg tega pa moramo
teti še za tehnično varnost de-
nega mesta. Vse mere, ki jih
izvaja za zaščito delavca
ne morejo imeti uspehe, če
samezniki teh navodil ne upo-
vajo, niti se proti takšnim pre-
skom posameznikov disciplin-
ne ukrepa.

Medtem, ko smo v letu 1962 do-
gli zavidljive uspehe, katere bi
v letu 1963 še poboljšali pa
stavljamo, da nam je vodilno
esto v črni metalurgiji v prvih
meseh leta 1963 ponovno vzela
zarna Ravne. Iz analiz nezgod
razvidno, da so glavni vzroki
ni faktor. Kot smo že zgoraj
nili leta 1962 in smo sezna-
ni z rezultati podjetij črne
metalurgije je prav, da se na
tko seznanimo tudi z gibanjem
reč pri delu in problemi z var-
nosti dela o katerih je razprav-
la komisija Centralnega Veća
aveza sindikata Jugoslavije.

Samo delen pogled na gibanje
nezgod v celi državi v letu 1962
nam jasno kaže, da so kolektivi
torili vse ukrepe glede varnosti
ela in zaščitnih sredstev. Če po-
jedamo tabelo nam ta še jasne-
potrjuje to dejstvo.

Leto	Število nezgod
1958	287.352
1959	288.243
1960	296.592
1961	307.245
1962	290.480

Zanimiv je tudi podatek, da se
evilo nezgod nezavarovanca
nanjša.

Tako se je v letu 1958 ponesre-
l vsak 10 zavarovaneec.

Leto	Zavarovancev
1959	11
1960	12
1961	12
1962	13

Iz gornjih tabel je razvidno, da
tendencia pri zniževanju nezgod

pozitivna na eni strani, na drugi
pa če pogledamo samo industrijo
in rudarstvo ugotavljamo, da se
je povprečno ponesrečil vsak de-
veti delavec. To nam dokazuje,
da so v teh panogah delovni pogo-
ji zelo težki. Naslednja tabela
nam po panogah prikazuje število
nezgod na 100 zavarovancev. Med-
tem, ko je črna metalurgija ved-
no blizu na vrhu tabele je sedaj
prepustila to mesto industriji in
predelavi premoga ter panogam,
ki se vedno bolj razvijajo.

na 100 zavarovan.

Industrija in predelava	
premoga	252
Ladjedelništvo	188
Barvna metalurgija	147
Kovinska industrija	147
Industrija gradbenega	
materiala	137
Lesna idustrija	133
Črna metalurgija	129
Proizvodnja in predelava	
nemetalov	126
Industrija celuloze in	
papirja	112
Prehrambena industrija	112

Poglejmo še gibanje nezgod ne-
katerih panog po republikah.
Predvsem je izrazita razlika v
povprečju nezgod med SR Make-
donijo in SR Slovenijo. Nadpov-
prečno visoko število nezgod je
opaziti v Sloveniji predvsem v
rudnikih, gradbeništvu, poljedel-
stvu, gozdarstvu, prometu in sta-
novanjsko komunalni dejavnosti.
V rudarstvu pa izstopajo pred-
vsem Hrvatska ter Bosna in Her-
cegovina. Pri tem pa ne smemo
pozabiti na nezgode pri prihaja-
nju oziroma odhajanju z dela.
Karakteristično za Slovenijo je to,
da se število prometnih nesreč
vedno bolj dviga. Nadalje mora-
mo analizirati odnos delavec —
uslužbenec, ker so delavci v veli-
ko večji meri izpostavljeni nezgo-
dam.

Komisija pri CVSSJ ugotavlja,
da je aktivnost gospodarskih or-
ganizacij kot nosilec vsakodnev-
nih skrbi za varnost pri delu v
preteklem letu napravila znača-

jen korak naprej. Podatki raznih
sindikalskih forumov govore o
raznih oblikah materialne stimu-
lacije v borbi za zmanjševanje
nezgod, da se sistematično obrav-
navajo vse nezgode po vzrokih
in izvorih ter finančnih izgubah
nastalih vsled nezgode. Delavski
sveti in upravni odbori so imeli
v devetih mesecih lanskega leta
6.901 sestanek in izvršenih 3.619
analiz v cilju reševanja proble-
mov zaščite pri delu. Vedno več
je tudi HTV služb, v letu 1961 jih
je bilo 1960 v letu 1962 pa že 2222.
Referentov HTV pa od 2000 na 2433.
Organizirano je bilo veliko tečajev
in seminarjev, katere je obiskalo:
5.230 vodilnih uslužbencev, 1.946
referentov HTV in 40.271 delav-
cev. Za napredek varnosti dela in
izobraževanja kadrov so formirani
razni šolski forumi v Tuzli, Va-
ljevu, Osijeku, Reki, Splitu in
Ljubljani. V jeseni pa bodo odprti
še v Prištini, Skopju, Sarajevu,
Zagrebu in Beogradu.

Predvsem pa je potrebno ure-
diti odnos zaščite pri delu v no-
vih statutih gospodarskih organi-
zacij tako, da bi materija bila na
odgovarjajoči način zastopana. To
pa predvsem zato, ker se v osnut-
kih statutih na to pozablja.

Osnutek statuta kolektiva Žele-
zarne Štore bo po vprašanju HTV
vseboval naslednja poglavja.

— Organizacija in funkcionira-
nje službe HTV;

— Notranji specifični predpisi;

— Izobraževanje in vzgajanje
operativnega, tehničnega in de-
lovnega kadra;

— Obvezno sodelovanje z orga-
nizacijami in ustanovami;

— Preciziranje osebne odgovor-
nosti;

— Planska zagotovitev finanč-
nih sredstev za HTV;

— Permanentno zasledovanje
za odpravo pomanjkljivosti;

— Analiza posledic nezgod (ma-
terialna škoda);

— Izdelava sistema stimulira-
nja za znižanje nezgod.

Delo Ljudske tehnike

So dela, ki so za člane elektro-
strojnega krožka naše LT zelo za-
nimiva. Tudi poletna vročina jih
pri izvajanju del ni ovirala, saj
so dela morda skromna, so pa za-
to privlačna. Lepo število članov
te najbolj aktivne sekcije LT je
že prispevalo svoj delež pri izde-
lavi raznih naprav in strojnih de-
lov, ki se redko dobe, so pa pot-
rebni za naše panoge. Nekaj naj-
bolj aktivnih članov te sekcije
električne in mehanične delavni-
ce je izdelalo že zahtevne kom-
ade kot n. pr. vretenska končna
stikala, ki se odlično obnašajo na

Naslednji izdelek je zanimivej-
ši za člane iz električne delavnice.
To je električna žarilna peč dolo-
čene kapacitete. Z njo se ukvar-
jata tov. Pišek in Zupanc. Peč bo
posebne oblike z vgrajenimi pri-
pomočki za avtomatično regulira-
nje temperature. Verjetno najbolj
težavna naloga pri električni ža-
rilni peči je vgraditi grelec v po-
sebne šamotne opeke, katere so
člani sami skonstruirali. Peč mora
doseči določeno temperaturo.
Pri nameščanju grelcev je bilo
precej pomislekov in pogovorov.

V programu je tudi manjše šte-

žerjavih in dvigalih. Tudi štiri-
polne tične doze in aluminijaste
glave za termoelemente so se do-
bro obnesle.

Trenutno je v delu več izdel-
kov, ki jih bodo uporabljali v raz-
ličnih obratih. V končni fazi je
butanska peč za 20 l talični lonec.
Ekipa pod vodstvom tovariša Her-
mana je imela precej težavno na-
logo pri izdelavi gorilcev za bu-
tan. S prizadevanjem in iznajdlji-
vostjo so nalogo uspešno rešili. Z
malenkostno rekonstrukcijo same-
ga gorilnika bo peč lahko name-
sto butana uporabljala ceneni
plavžni plin. Peč je posebne iz-
vedbe in bo predvsem služila me-
talografskemu laboratoriju v raz-
iskovalne namene.

vilu 60 A vtičnic in vtičnic za na-
petost 500 V. Ravno tako tudi
manjše število 25 A vtičnic in
vtičev posebne oblike, ki jih po-
trebujemo po obratih. Sam potek,
to je priprava in organizacija de-
la je že v teku in bo določena eki-
pa to delo v kratkem opravila.

V kratkem sem navedel dela,
ki jih trenutno opravljajo člani
elektrostrojnega krožka LT v na-
ši železarni. Da so dela zanimiva
in privlačna je videti po tem, ker
člani zelo radi opravljajo zadane
naloge. Prednost pri izvajanju del
pa je brez dvoma to, ker člani
strokovno sodelujejo pri izdelova-
nju raznih naprav in strojnih de-
lov. To pa je tudi glavna naloga
in namen elektrostrojnega krožka
Ljudske tehnike.

NAŠI DOPUSTI NA RABU

Na Rabu je v letošnjem letu do izida te številke Štorskega Žele-
za letovalo 184 članov kolektiva, 208 svojcev in 39 članov ostalih
aktivov. Nekaj naših članov pa je letovalo v počitniških domovih
teh kolektivov, ti so koristili pravico, ki jo daje naš pravilnik o
regresih, ki pravi, da imajo pravico do regresa člani kolektiva in njih
svojci, če se izkažejo z napotnico počitniškega doma, kjer bodo letovali.
Na regresa znaša 500 din po osebi, regres pa se nakaže počitniške-
mu domu in ga posameznik ne more dobiti na roke. Ta ugodnost je
pomembna, saj omogoča v okviru pravilnika koriščenje letnega
regresa tudi v drugih počitniških domovih. Ugodnost pa ne velja za
koriščenje dopustov v hotelih.

Sklepi upravnega odbora UJŽ o HTV

Na rednem zasedanju Upravnega
odbora UJŽ so bili med drugi-
mi sprejeti tudi naslednji sklepi:

— zadolžujeta se komisaj za hi-
giensko tehnično varnost UJŽ in
sekretariat da nadaljujeta s študi-
jama problematike higiensko
tehničnega varstva, nadalje izde-
lujeta odgovarjajoče analize ter
delata na napredku in razširje-
nju poročevalske službe na tem
področju, kakor na še večji iz-
menjavi izkušenj med podjetji.

Med ostalimi se mora v anali-
zah uvesti tudi primerjave z ino-
zemskimi pokazatelji. Pristopiti
je tudi k analizi ekonomskih po-
sledic nezadovoljivega higiensko
tehničnega in zdravstvenega oz.
ekonomskih posledic nezgod in
izostankov z dela.

— Pri analizah in izvajanju
zdravstvenega varstva v podjet-
ju je skrbeti, da se več pozornosti
posveča preventivi in ne samo
kurativi.

— Pri napredku higiensko teh-
ničnega varstva je v bodoče še
bolj aktivno sodelovati z družbe-
nimi organi, posebno s sindikal-
no organizacijo. Ravno tako je
sodelovati v tem pogledu z druš-
tvi inženirjev in tehnikov ter pri
tem koristiti material s posveto-
vanja DIT, k je bilo v letošnjem
letu.

— Zadolžuje se izvršni odbor
UJŽ da redno spremlja proble-
matiko higiensko tehničnega in
zdravstvenega varstva ter ukrepa
v cilju napredka te dejavnosti,
da na svojih sejah razpravlja o
tem problemu ter občasno poro-
ča o tej problematiki Upravnemu
odboru.

Racionalizacije

Komisija za izume in tehnične
izboljšave je dne 9. julija 1963
obravnavala predloge in jih re-
šila kot sledi:

1. Predlog tov. KLIKOVIC
Rutomira št. 41/63, ki nosi na-
ziv »ADMINISTRATIVNA IZ-
BOLJŠAVA PRI UVEDBI ENOT-
NE EVIDENCE IN OBRAČUNA
TOPLIH OBROKOV ZA VSE
OBRATE«. Predlog je bil obrav-
navan že drugič in smo ga od-
dali v potrditev Upravnemu od-
boru.

2. Predlog tov. GAJSEK Jože-
ta, št. 42/63, ki nosi naziv
»TEHNIČNE IZBOLJŠAVE V
LIVARNI SIVE LITINE«. Pred-
log smo oddali tehničnemu di-
rektorju tov. ing. Starcu za ožji
strokovni svet, ker je vsota na-
grade, ki bi jo prejel 100.000 din
in ne spada v pristojnost komi-
sije, temveč ožjega strokovnega
sveta in upravnega odbora.

3. Predlog tov. ing. KNEZ Pe-
tra, št. 43/63, ki nosi naziv »DO-
DATEK KATRANA SINTERNI
MEŠANICI«. Predlog je bil ob-
ravnavan in oddan UO v potrdi-
tev.

4. Predlog tov. MLAČ Branka,
št. 44/63, ki nosi naziv »IZDE-
LAVA LITOŽELEZNEGA PE-
SKA«. Predlog je bil oddan UO
v potrditev.

5. Predlog tov. SAMEC Franca,
št. 45/63, ki nosi naziv »PREU-
REDITEV TEKALNEGA VALJA
NA VOZU ZA TEKOCI GRO-
DELJI«. Predlog je bil oddan v
potrditev UO.

6. Predlog tov. CRNIC Vladota,
št. 46/63, ki nosi naziv »NA-
KLADANJE VROČIH GREDIC«.

Predlog je bil oddan v potrditev
UO.

7. Predlog tov. TAJNIKAR Ja-
neza, št. 47/63, ki nosi naziv
»SKRAJSANJE OBRATOVALNE-
GA ČASA«. Predlog je bil oddan
UO v potrditev.

8. Predlog tov. VIDIC Alojza,
št. 48/63, ki nosi naziv »SPRE-
MEMBA REBER ZA ELEK-
TRODNE PLOŠČE«. Predlog je
bil oddan UO v potrditev.

9. Predlog tov. RAMSAK Mar-
jana, št. 49/63, ki nosi naziv
»UVEDBA TRAKU 18«. Predlog
je bil oddan UO v potrditev.

Na zasedanju je obravnavala
tudi predavanje o izumih in teh-
ničnih izboljšavah, da bi bil ko-
lektiv seznanjen s to problema-
tiko. ing. Rado Jelerčič

KAKO SMO POSLOVALI V I. POLLETJU

(Nadaljevanje s prve strani)

33.200 oziroma 36.900 efektivno na
roko delavca in tako omogočili,
da je letošnje povprečno izplačilo
v primerjavi z lanskim letom viš-
je za 26%.

Perspektiva v proizvodnji za II.
polletje je ugodna. Morda bo
vsled neenakomerne dinamike
proizvodnje asortimana v posa-
meznih mesecih nekoliko manj
ugoden proizvodni in finančni re-
zultat, kar pa v celoti gledano ne
bi smelo bistveno vplivati na re-
zultate I. polletja in na obvezo,
ki smo jo dali v okviru letnega
plana.

Albin Miklave

MLADI O MLADIH

10 vprašanj predsedniku in sekretarju mladinske organizacije.

Vsakdo, ki trdi, da pozna mladino in njeno organizacijo, pozna verjetno tudi njena dela: ceste, proge, mostove... Znano mu je, da organizira krožke, prireja predavanja. Ve tudi, da bi morala biti mladinska organizacija tista, ki naj bi odgovorila vsem onim, ki današnjo mladino kritizirajo, pri tem pa stojijo prekrizanih rok. Očitajo, da zahaja s svojo nezainteresiranostjo, nezrelostjo, pasivnostjo, dekadenco itd. v slepo ulico, iz katere bo težko najti izhod. Osebnost ne komentiram takšnih neodgovornih in neosnovanih posploševanj! Tisti, ki trdi, da je mladina brezidejna, da nima smisla za sodoben tempo življenja, naj stopi med mlade, naj prisluhne njihovim živahnim pogovorom (ki pa so, le priznajmo, najbolj borbeni vedno tam, kjer se ne vodijo zapisniki). Izvedel bo marsikaj; prav gotovo pa bo slišal za prenekatere težave in problem, s katerim se spoprijemajo mladi ljudje. Če bo trezno premislil, pri tem izluščil razne ekstremne pojave huliganstva ipd., bo prišel do zaključka, da je današnja generacija dostojen naslednik tistih mladih fantov in deklet, ki so nesebično, prezirajoč žrtve hodili za lučjo svobode in enakopravnosti.

Zadržuje jih privzgojen strah pred »upiranjem proti oblasti«, kot sem nekje bral. **Kako je s tem pojavom v Štorah?**

Zal se ta pojav kaže tudi pri nas. Ne bi vedel povedati v kakšnem obsegu, lahko pa rečem, da gre na bolje. Kot dokaz naj navedem tiste svetle izjeme iz naših vrst, ki so si ravno zaradi svoje družbeno-politične razgledanosti in aktivnosti pridobili zupanje kolektiva in bili izvoljeni v organe upravljanja!

Vida, Vi ste sekretar. Kako dolgo ste že v železarni in kako dolgo se aktivno udeležujete v mladinski organizaciji?

Lahko bi rekla, da se aktivno udeležujem že od vstopa v kolektiv. Od tega bo kakšna štiri leta!

Gotovo ste si že ustvarili lasten pogled na tukajšnje življenje, uvažanje mladih na delo, stimulacijo...

Seveda! Velik korak naprej je bil napravljen z uvedbo uvajalnih seminarjev. Kar pa se tiče stimulacije: različni ljudje, različni značaji, različne potrebe in različna mnenja.

Naslednji dialog — razgovor novinarja z mladincem — je vzlet iz nekega našega tednika:

»Nekaj mojih kolegov je že šlo drugam.

— In jim je tam bolje? —

— Kakor komu. Nekaterim bolje, drugi pa se je jeze na iste stvari. —

— Ali ste o tem kaj rekli predsedniku aktiva? —

— Mladinskega? —

— Seveda. —

— Rekel sem njemu in vsem članom odbora. Na sestanku sem povedal. Pa kaj bi oni, saj nimajo nobene besede, saj si ne upajo nič ziniti, ko jih pa potem starejši zafrkavajo. Paziti moraš, kaj govoriš in proti komu kaj rečeš... —

— Kaj pa delavski svet? —

— Tam ne pridem zraven. Pravijo, če ima kdo kaj povedati,

naj pove na mladinskem sestanku in naj odbor mladinskega aktiva posreduje naprej. —

— Pritožite se! —

— Saj nisem neumen, da bi se pritoževal. Dva sta se, pa so jufrk! Rekli so, da sta slaba učenca, da sta lena, da ne dosegata norme, da... Najbolje bo, da grem drugam. Saj ni povsod tako! Nekje imajo te stvari lepo urejene.

Zanima me, če ste že slišali kaj podobnega tudi med mladinci Železarni?

Predsednik: Mislim, da ne!

Sekretar: Jaz tudi ne!

Kako je že bilo takrat na Dan mladosti? Mislim dogodke na Svetini!

O tem je bilo že precej govora. Upam si trditi, da tudi preveč neupravičene kritike na našo organizacijo. Sam sem se zanimal za stvar in lahko rečem naslednje: sama proslava je potekala v redu. V dogodkih pa, ki so ji sledili, so imeli glavno besedo posamezniki, ki niso člani tukajšnje organizacije! Ne želim jih imenovati. Ker nisem pristaš posploševanja se sprašujem: zakaj soditi večino po posameznikih?!

Se vam zdi javno obravnavanje nekaterih problemov pravilno?

Vsekakor! Posebno v glasilih kot je »Železar«, ki si pridobiva vedno več zvestih bralcev in je že postal zrcalo dogajanj v tovarni.

Želi kdo od vaju ob tej priliki kaj pripomniti, dodati ali izjaviti?

Sekretar aktiva tov. Vida Gračnar: Nujno bi potrebovali tehničnega sekretarja!

... in predsednik: Ob tej priliki pozivam vse mladince k še resnejšemu delu. Posebno velja to opozorilo predsednikom obratnih aktivov. Prav tako bi želel vzbuditi organizacijo mladih komunistov, ki naj se bolj potrudijo, da bo svetel vzgled vsem ostalim.

Lojze Vrečko

Srečanje na Sutjeski

Ob 20. obletnici velikih borb na Sutjeski v Bosni, je bil na tem mestu velik shod mladine iz vse države. Predvsem je bila zastopana mladina, včlanjena v taborniški, počitniški in telesno vzgojni organizaciji Partizan. Tako sem se kot predstavnik štorskega Partizana udeležil veličastne proslave na Sutjeski tudi jaz. Iz celjskega okraja bi moralo oditi v Bosno 10 mladih ljudi, toda zgodilo se je, da sem s tega območja odšel na pot sam. V Ljubljani pa sem se pridružil še 42 mladincem in mladinkam. Potem smo se skupaj odpeljali z vlakom do Sarajeva in od tod do Foče, tu pa presedli v avtobus, ki nas je popeljal do našega končnega cilja — Tjentišta na Sutjeski...

Povedati moram, da me je očarala slikovitost te bosanske gozdne pokrajine. Bil sem nameščen v logor, katerega šotori so stali tik nad Sutjesko, divjo gorsko rečico, ki ji podobno kot naši Savici ali Soči lahko vidiš zelenkasto dno. Vendar je, kot vse planinske vode, zelo hladna...

Tako smo dokončali dan veličastne manifestacije mladine Jugoslavije, ki je s svojo prisotnostjo ter vzklikanjem Titu, Partiji — izpovedala, da v njej še živi in bo večno živ duh očetov, bratov, sester in mater, ki so v težkih, neenakih borbah s fašističnim okupatorjem dali svoja življenja, svoje najdražje na žrtvenik svobodni domovini.

Na proslavi je prvi govoril predsednik jugoslovanske mladine tov. Tomo Badovinac. V krajšem govoru je orisal pomen in vlogo tega kraja med vojno, izrazil misel, naj Sutjeska za vse čase ostane simbol herojstva in samoodpovedovanja, nato pa zaprosil podpredsednika republike tov. Aleksandra Rankoviča, da

odpre novo ustanovljeni mladinski center, ki bo služil za rekreacijo in oddih vseh jugoslovanske mladine. Po otvoritvi je tov. Ranković stopil na govorniški oder in imel daljši govor, ki so ga prekinjali vzkliki prisotnih, izražajočih na ta način svojo pripadnost socialističnemu duhu in ljubljenu Titu, ki je kot partizanski vodja — strateg vodil poleg vseh partizanskih borb tudi to na Sutjeski. Na območju Tjentišta je po tistih nepozabnih krvavih borbah obležalo 500 borcev in ranjencev. Tu je dal svobodi svoje življenje tudi legendarni sin in komandant črnogorskih partizanov, narodni

heroj Sava Kovačević. Njegov spomenik je ob našem obisku krasila zastava, vsi prisotni pa smo ga zasuli s cvetjem...

Zivel smo prav po taborniško. Vstajanje, gimnastika, umivanje ter skupen zajtrk. Jedli smo trikrat dnevno. Vendar je bila hrana dobra in kalorična. Dviganje in da

Iz spominov na II. svetovno vojno

Povzpeli smo se na grič. Od strani, od koder smo prišli, je bil poraščen z gozdom, na drugi strani pa je bil travnat in brez drevja.

Cepprav je bilo šele nekaj po polnoči, je vendar nekakšna sivina že oznanjala prihajajoče jutro. Skozi to sivino smo opazili doli pod seboj manjšo skupino hiš. Nekje daleč, čisto tam spodaj, pa se je v nekem pristanišču zamolklo oglašala ladijska sirena.

»Tisto tam spodaj, kjer se oglašala sirena, je St. Jean de Luz«, je pojasnila Jakie.

St. Jean de Luz. Poznal sem ta kraj. To je staro pristaniško mesto. Nekdaj »republika« slavnih pomorskih roparjev, — sedaj zanemarjeno gnezdo okupatorja.

Posedli smo, da se malo odpodijemo. Jakie in Charli pa sta medtem skovala načrt za akcijo.

Jakie mi je s prstom pokazala stolpu podobno zgradbo, stoječo na kraju vasi.

»To bo gotovo transformator« sem si mislil.

»Elektric« je dejala Jakie.

»Vem, skušali ga bomo uničiti.

»Nič ne bomo poskušali, uničiti ga moramo!« je trdo rekla. Vignili smo se in se potihlo spuстили v dolino. Za vasjo smo se previdno preblizžali zgradbi. Jakie se je pritisnila ob neko hišo. Tudi sam sem se prihulil do nje. S koncem prsta me je potipala za roko, si položila prst na usta. Potem pa z istim prstom pokazala tja k prvi hiši onstran transformatorja.

Ob steni hiše sem opazil stoječo temno postavbo.

»Nemec, stražar«, je dejala.

Prikimal sem in si položil prst na usta.

Šele sedaj sem pogrešil Charlija. Ravno sem hotel na to opozoriti Jakie, ko se je tam ob zidu, tik ob stražarju dvignila še ena postavba. Isti hip sem zaslišal pridušen stok in oba tam ob zidu sta se zavalila po tleh.

Takoj sem uganil. To je bil Charli, ki je podrl nemškega stražarja. Odkočil sem puško, da bi imel pripravljeno, če bo potrebno. Položaj je postajal od sekunde do sekunde bolj napet.

Jakie me je prišla za komolec, me krepko stisnila, kot da hoče tako poudariti važnost ukaza, ki mi ga je nameravala dati. Ukaz se je glasil takole:

»Pet minut nihče po tej strani ne sme priti do transformatorja. Ko bo pet minut minilo, se umakni! Na hribu se dobimo! Razumel?

»Razumel!« sem odvrnil.

Nekaj dolgih skokov in že je bila pri transformatorju. Od zidu, kjer je poprej stal stražar, se je odluščila še ena postavba in se ji pridružila.

»To mora biti Charli« sem pomislil.

Nič več nisem smel gledati tja, če sem hotel izpolniti ukaz, ki mi ga je bila dala Jakie. Obrnil sem se s hrbtom proti njima in pričel ostro opazovati vso okoli-

so. Z roko sem segel v žep ter prsti odvil ročno granato, medtem ko sem v drugi roki držal puško, pripravljeno na strel.

Bil sem trdno odločen, da bom derem ali pa poženev v beg v kogar, ki bi se mi hotel prižati.

Ko je Jakie odšla, sem bil gledal na uro. Od takrat so minute vlekale kot večnost. Vsa šum mi je napel živce do skrajnosti.

Srce mi je bilo gori nekje v vratu.

Tam na vasi so se na cestnem tlaku oglašili težki koraki. Zala jal je pes.

»Patrola« sem pomislil. »Zelo se bo.«

Toda koraki so utihnili in nastala je zopet tišina.

Končno je le minilo tistih dolgih minut.

Počakam še eno minuto, se si dejal. Toda to misel sem tak spet zavrgel. Kdo ve, kaj vse lahko skriva v taki minuti.

bi jo jaz pravzaprav dobromerno dodal. Morda celo mogoč smrt. Jakie je že vedela, kaj ukazala. Pomaknil sem se v smeri, od koder smo bili poprej prišli. Ravno sem se hotel odlekniti od zadnje hiše, ko se je strahovito zablistalo. Za hip je bila vsa okolica v slepečem modrem plamenu. Sledila je zamolka eksplozija. To je bil znak, da je Jakie in Charli svoje delo dobro opravila.

»Sedaj pa le hitro od tola, sem si dejal. »Nemci bodo vsa čas tu.« Pognal sem se naprej in kakor za stavo požiral položaj strmino. Bilo pa je že tudi skrajni čas, da sem jo odkuril, kaj doli po vasi so se že razlegli glasna nemška povelja in tu posamezni strelji so že padali.

Streljali so seveda kar tjavdaj, saj nihče od njih še ni vedel, se sovražnik nahaja. Še na skokov sem imel do vrha, tedaj pa je zemlja krog mene poskočila. Nemci so iz težke strojnice »škropili« za mano. Kljub temu sem srečno prekalil vrh in se na drugi strani pogreznil v gozd.

Tu sta se mi pridružila še Jakie in Charli. Jakie me je zaskrbljeno pogledala, če nisem morda kaj skupil.

»Hvala, jaz sem v redu.« Sem dejal. »Pa vidva?«

»Tudi v redu. Samo Charli je bil malce neroden, pa ga je Nemec ugriznil v prst.«

Charli mi je pomolil že obkovan prst pod nos. Pri tem je rekel eno samo besedo: »Boche!«

To besedo smo vsi dobro poznali. Pomenila je najbolj zaničljiv izraz za Nemca.

»Kaj je z Nemcem, je mrtveč sem vprašal.

»Pa kaj naj bi storili z njim?« je skoro osorno revsknila Jakie. Nič več nisem spraševal. Njen glas mi je povedal dovolj. Vede sem, da je bilo to, kar smo storili, povračilo samo dolga, ki smo ga Nemcem vsak po svoje dolževali.

Nemci za nami v gozd ne bodo upali, to smo vedeli, zato smo stopili zlozneje.

spušcanje zastave smo opravljali svečano. Hodili smo na izlete na bližnje vrhove, Slovenci smo obiskali tudi skupno grobnico tri tisočih borcev in ranjencev, ob kateri nas je major Ruter podrobno seznanil s težko in neenako borbo v Sutjeski. Pridružil se mu je tudi podpolkovnik Lovro, ta je bil med ofenzivo na Sutjeski v vrstah ranjencev bolnikov tifusarjev. Slovenci smo se ob grobnici tudi skupinsko slikali.

Sutjeska je popisala najslavnejše strani naše zgodovine. Tu sta se brezmejno junostvo in revolucionarna zavest naših borcev dvignili visoko nad sile fašističnih osvajalcev. Sutjeska je pokazala, je končna zmaga vedno na ti-

sti strani, ki je moralno močnejša in ki se nesebično bori za svobodo. Vsak griček, skoraj vsaka peščena zemlja je prepojena s krvjo. Velik in krut je bil tukaj davek zmage in svobodi. Okupator pa je vendarle dourdel, da je narod s takimi heroji nepremagljiv.

Ko se danes, dvajset let po tistih strašnih dogodkih spominjam slavnih dni revolucije, naj mi navdaja dolžno spoštovanje mrtvih in živih junakov Sutjeske. Kozare, Nereve in Pohorja. Sutjeska je in bo ostala v svobodni ljubnem jugoslovanskem narodni simbol, ki ga bo spodbujal in vrdil k dokončni zmagi — k zmagi naših lepe socialistične Jugoslavije!

VILI ŽOHAR

Martin Lazar: Mladi komunisti bi morali biti bolj aktivni

Tudi v našem kolektivu deluje mladinska organizacija. Kakor vse ostale se tudi ta spoprijema z življenjem. Organizacija in posamezniki. Nekaj o tem v naslednjem razgovoru s predsednikom TK ZMS Martinom Lazarjem in sekretarjem Vido Gračnar.

Mi lahko poveste najprej nekaj o številu mladih, zaposlenih v železarni?

V Železarni Štor je zaposlenih precej mladih ljudi, ki so razporejeni po vsej tovarni. Ne bi vedel točnega števila, mislim pa, da se vrti okrog 400; od tega je 311 volilnih upravičencev, ostali so mlajši.

Kako bi prikazali z diagramom delovanje vaše organizacije v teku leta?

Če bi začeli z letno konferenco tam nekje v jeseni, bi se krivulja aktivnosti zelo dvignila in bi preko zime in pomladi počasi padala, da bi dosegla sredi poletja, to je v času dopustov najnižjo točko. Proti jeseni pa se zaradi predkonferenčnih priprav zopet dviga.

Katere so po vašem mnenju ovire pri delovanju? Naštete samo nekatere!

Kot povsod se tudi pri nas borimo s težavami kadrovskega značaja. Večina članov so vozači, ki prihajajo na delo bodisi s kolesi, vlaki, avtobusi... Zadnje čase se javlja kot »ovira« tudi izredno šolanje. Samo v Tovarniškem komiteju obiskuje večerne šole več kot tretjina članov.

Nekateri pravijo (mimogrede: prepričan sem, da se ne motijo) da je ena bistvenih komponent v ravnanju mladih strah; velik del njih si ne upa javno kritizirati in s predlogi posegati v dogajanja.

NA OBISKU...

Ali veste od kod vse prihajajo delo vaši tovariši? Bi verjeli, da se vsi, ki ste osem ur nerazumljivi organizem, razidete do naslednjega delavnika kar v deset različnih občin, v več kot

petdeset različnih krajev?!

Da bi vas po tej plati čim bolj seznanili, ob enem pa popestrili naše glasilo, je uredništvo »Storskega železarja« sklenilo, da uvede stalno rubriko z naslovom: NA

OBISKU..., v kateri boste spoznali okolje, ki v njem živijo in delajo člani kolektiva. To bo nekakšni sprehod po naši ožji domovini, po tem prelepem kotičku zelene Stajerske.

Star je že, trg ob Pešnici! In s tem zgodovino se lahko pohvali. Kolikokrat je že menjal ime? Mar ne bi bil Guzej na semenj v Sveti Jurju? Ko je stekla železnica, prinesla našemu ozemlju, so ga imenovali Sveti Jurij ob Južni železnici. No, ko so prišli Nemci in se jim ni dalo, da bi si ob tem ne pravno kratkem imenu zlomili jezik, so ga kratkoma preimenovali v Anderburg bei Cilli. Marsikateremu rodoljubu je v teh težkih časih krvavelo srce, ko je moral izgovarjati te trde besede.

pacitet trgovine niso mogle absorbirati tistih denarnih sredstev, ki so bila na razpolago. Zadnji dosežek na področju trgovine je nedvomno nova samopostrežna trgovina Center.

Velik skok je bil napravljen tudi na področju komunalne izgradnje. Uredili in asfaltirali so nekaj cest, napreduje pa tudi regulacija Pešnice. Za popravilo in izgradnjo športnih objektov do sedaj še niso žrtvovali večjih sredstev. Pravijo pa, da bodo!

Kakor vsi ljudje, znajo narediti

Vsekakor je to žalostna ugotovitev, na katero kraj, ki je dosegel v zadnjem času takšne uspehe, nikakor ne more biti ponosen. Občinski možje sicer pravijo, da se bodo stvari v doglednem času uredile in obljublajo občanom novo pekarno, v kateri bo prodajalna kruha z bifejem in slaščičarno. Potrpate torej Szentjurčani, kmalu boste jedli lep, svež, doma pečen kruh! Katero od gostiln bo mogoče zamenjala, ali pa se ji postavila ob bok mlečna restavracija. V njej boste dobili jogurt in mleko. Če boste potrpežljivi, boste dočakali kiosk ali trafiko, v kateri boste lahko kupili vsak dan nove časopise in revije...

Se in še bi se dalo govoriti o Szentjurju in njegovih prebivalcih, njihovih dosežkih, težavah in načrtih. Toda na tem mestu dovolj o tem. Preden pa se poslovimo od kraja od koder prihaja k nam na delo samo iz trga več kot sto delavcev, mu priznajmo, da se je od Guzejevih časov sem zelo, zelo spremenil. Iz malega, legendarnoromantičnega zaselka se je razbohotil v to kar je danes — srce Voglanjske doline. Njegovim prebivalcem pa želimo, da bi se jim uresničilo in ostvarilo vse to, kar si sami želijo!

L. Vrečko

IZ PROŽINSKE VASI

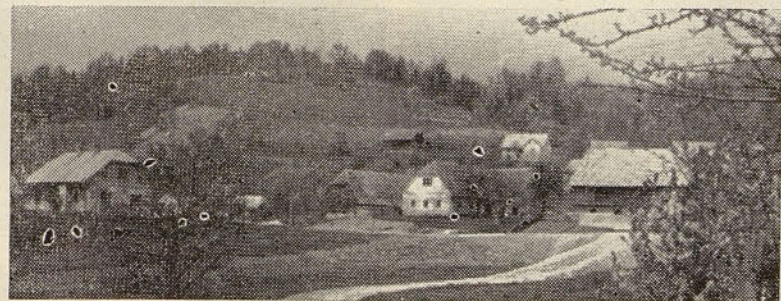
Prožinska vas ni daleč od Stor. Iz vasi hodi mnogo ljudi na delo v Store in Celje. Vas se razteza od Kompol do Vrbnega. Skozi njo pa teče Voglajna, ki hladi mladino Prožinske vasi v vročih dneh.

Življenje v Prožinski vasi je podobno življenju v drugih vaseh. Večina prebivalcev je zaposlena v tovarnah in podjetjih, a drugi del se ukvarja s kmetijstvom.

Če malo podrobneje pogledamo življenje naše vasi, bomo našli na več problemov, ki jih bo treba rešiti čimprej. Eden

Edino kar imamo, je naš gasilski dom, ki ga ne moremo rabiti za drugo kot za svoje namene. Med nami je dosti mladincev in mladink, ki bi ustanovili igralsko družino ali kakšen pevski zbor toda žal nimamo zato ustreznih prostorov.

Več mladincev je vključenih v gasilsko društvo, ki ima za sabo že precej uspehov. Tudi v društvu imamo precej težav. Največja težava je to, da po 25 letih obstoja društva še nimamo svojega avtomobila. Za prevoz nam služi voz s konjsko

največjih je ta, da nekaj hiš še nima elektrike. Za prebivalce blizu Ogorevca sedaj napeljujejo električni vod. Ostali pa nameravamo prihodnje leto začeti z napeljavo. Ker sami nimamo dovolj denarja, bomo zaprosili za pomoč občinski ljudski odbor. Da bo delo lažje šlo, se bomo povezali s prebivalci sosednjega Vrbnega, kjer je še tudi nekaj hiš brez elektrike.

Drug pereč problem je ta, da Prožinčani nimamo prostora, kjer bi se lahko večkrat sestali ali pa imeli kakšno prireditev.

vprego. Tudi dom je majhen in slabo opremljen. Druge težave imamo s člani. Vsi člani so obremenjeni z delom v tovarni in doma. Največ težav imajo člani, ki delajo v izmenah in ne morejo na sestanke in vaje. 25 naših gasilcev so člani delovnega kolektiva Železarne Store. Je še dosti težav in problemov, ki jih raje tu ne bi našteval.

Kljub vsem tem problemom, ki jih imamo pa Prožinčani ne spimo. V počastitev Dneva vstaje slovenskega naroda smo

MALENKOSTI, KI NISO TOLIKO VAŽNE

Sonce je pripekalo. Po malici, ko te močno zažaja, sva s kolegom stopila do bifeja.

»Poglej belo vrano na oknu«, mi je dejal žejni sotrpín in me dregnil pod rebra. Izbuljil sem oči in se zavrtel ter začudeno gledal, da bi videl to, kar naj bi bila bela vrana. Kljub vsem naporom v lepem pripekajočem dopoldanskem soncu je nisem uspel videti, ali pa sem toliko slep. Kolega me je zasmehljivo pogledal, na hitrico izpil kiso vodo z nečim, kar naj bi se imenovalo malinovec, stegnil je roko in dejal: »Ali se ti ne zdi, da cvetlice na oknu merilne službe naredijo prijetnejšo okolico. Verjetno imajo čedna dekleta, da jih negujejo in zalivajo, kaj!«

Prav prijetno presenečen sem res pogledal »belo vrano« na oknu merilne službe. Spomnil sem se, da so tam samo mladi fantje, ki pa, kot je videti ljubijo cvetlice. Počasi sem se obrnil, pozabil na žejo in šel mimo upravnega poslopja, kjer je mnogo deklet, okna pa so zapuščena, da je poslopje videti kot kasarna rajnkega Franca Jožefa. Nedvomno bi bile staremu poslopju v okras, ne samo sedanje cvetlice pri vhodu, pač pa tudi na oknih. V mislih vidim, kako dekleta izza rož gledajo pri oknih na bližnjo in daljno štorsko okolico, da si spočijejo oči in roke od nenehnega pisanja in tipkanja.

Morda se bodo le pojavile cvetlice tudi na drugih oknih in bele vrane ne bodo več bele in osamljene, pač pa cvetoče in zelene.

Da, povedal sem, da je žejni sotrpín pil rogaško z malinovcem. Sam sem moral oditi žejen, zato ker je bilo veliko žejnih klubov pa zelo malo kozarcev. Vendar pravijo, da je žeja huda kažen in človek si pač želi, da steče nekaj hladnega in mokrega po suhem grlu. Skušnjava za kozarec hladne vode iz rogaških vrelcev je bila le prevelika in vrnil sem se, da pogasim začetni požar. Stopil sem v gnečo, čakal, gledal in premišljeval. Vsi žejni, lačni, predvsem žejni. Urne roke uslužbenke ne morejo dohajati zahtev žejnih in lačnih trpinov. Prav grdo se je namrdil livar, ko je dobil kup vrnjene denarja, takoj nato pa iz neumitih rok klobase in kruh. Saj je hudo. Koliko ljudi bi čakalo šele takrat, ko bi si uslužbenka za vsako štetje denarja umila roke. To pač

ne gre, ker bi padel promet in ekonomski uspeh bi bil prizadet. Končno sem le dobil željeni kozarec vode, ga na dušek izpil in

odhitel iz gneče v obračunski oddelek, da mi popravijo plačilni listek in dodajo še nekaj premalo izračunanih dinarčkov. V hodniku lesenega provizorija, kjer nam računajo nagrade, sem se tako zatreskal v brhko obračunarko, pa ne v njo, temveč v dragoceno torbico, ki jih imajo za prenašanje denarja delavcem. Se zdravnik verjetno nima tako lepe torbice, sem pri sebi dejal in telebnil po odtrganih deskah hodnika, ki prežijo na goste, pa tudi na zaposlene.

Brž sem se pobral in jo čisto tiho popihal. Še sreča, da je v hodniku slaba razsvetljava, da ni prišla moja zadrega in nerodnost preveč do veljave.

NA PREVIJALIŠČU

Ranjeni prihajajo s položajev. Zdravniki in bolničarji niti glave ne morejo dvigniti, toliko je dela. Na koncu prišepa še neki Milenko iz Podbrdja. Upira se na puško in stiska zobe od bolečin.

»Tovariš doktor bi še mene malo previli? Seveda, junak. Kakšne narave pa je rana?«

»Zdi se mi, da je nemško-šrapnelska,« pojasni ranjenec.

IZ PARTIZANSKE MALHE LEVO KRILLO NAPREJ

Legendarni črnogorski heroj Sava Kovačević je bil po telesu orjak in tudi glas je imel tako močan, da je preglasil regljanje strojníc. Po tem so ga poznali ne le njegovi borci, ampak tudi sovražnik.

Nekoč je šel s posebno nalogo sam skozi gozd. Kar zasliši pred seboj korake. Skrije se v grmovje in zagleda, da prodira med drevjem sovražnik. Vsak čas bo pri njem. Tedaj Sava zavpije z mogočnim glasom: »Desno krilo zavij!« »Levo krilo, naprej!« Sovražnik spozna njegov glas, v vrstah je opaziti omahovanje in končno jo vsi ucvrejo v beg.

Ko je položaj že čist se izvije iz bližnjega grmovja starka in reče: »Sinko, nikogar ni tukaj, razen če hočeš, da sem ti jaz za levo krilo!«

pripravili lepo proslavo, ki je bila v soboto 20. 7. 1963. Na bližnjem hribu je zagorel kres, godba na pihala iz Stor pa je zaigrala nekaj skladb. Nato so pevci iz Teharij zapeli nekaj partizanskih pesmi. Potem so bile z diapozitivni prikazane slike iz NOB od vstaje do konca vojne.

V nedeljo, 21. julija pa je bila verižna vaja v počastitev 25. obletnice GD Prožinska vas. Po verižni vaji je bilo hitrostno tekmovalje v oblačenju. Prvo mesto je dosegla Ljubečna. Potem pa je bila kratka svečanost. Tov. Trnovšek je podelil pokal gasilskemu društvu Prožinska vas, v priznanje za uspešno delo.

Duh socialistične zavesti pa so Prožinčani pokazali tudi pri volitvah, saj voliče pri Mastnaku ni bilo med zadnjimi. Pri zadnjih volitvah je bila skoraj 100% udeležba.

Treba bo v bodoče misliti na to, da se rešijo vsaj nekateri najbolj pereči problemi, za katere nam bo potrebna pomoč. Gasilsko društvo pa si bo moralo omisliti še kakšno akcijo, v katero bi se vključilo čimveč mladine, da ne bi zahajala v slabo družbo, ampak pomagala s svojim delom graditi socializem, bratstvo, edinstvo, mir na svetu.

Tržan Marjan

15 let delovanja strelske družine „Kovinar“

V mesecu septembru praznuje strelska družina Kovinar Štore petnajst let svojega obstoja in zato je prav, da na kratko pregledamo njeno delovanje od ustanovitve pa do danes.

Takoj po vojni ni bilo časa misliti na športno dejavnost, ker je bila bolj potrebna obnova domov in drugih objektov, ki jih je porušil okupator. Po demobilizaciji borcev iz NOV se je začela utrjevati tudi športna dejavnost v Štorah. Na pobudo prvoborca iz leta 1941 tov. Karla Vovka in Pavleta Stefančiča se je v septembru 1948. leta ustanovila strelska družina »Kovinar« Štore. Ob ustanovitvi družine ni bilo nobenih finančnih sredstev, nobenega inventarja, orožja, niti streljšča. Za začetek so člani iz lastnih sredstev kupili od privatnika Novaka iz Toplic nad Štorami zračno puško za 1000 din. Eno puško enake kvalitete pa nam je posodilo Prosvetno društvo Kompole nad Štorami.

Ob ustanovitvi se je prijavilo v članstvo 30 članov in mladincev. Predsednik je bil tovariš Vovk, tajnik pa tovariš Stefančič. V letu ustanovitve družine ni bilo posebne športne dejavnosti, ker se je družina le utrjevala v organizacijskem pogledu. Naslednje leto pa se je družina organizacijsko popolnoma utrdila in pričela z izgradnjo privzoričnega streljšča ob Voglajni na Opoki.

dobila športne puške z dolgo cevjo, so se rezultati izboljšali. Tako si je ekipa družine v letu 1953 na republiškem prvenstvu v Ljubljani priborila I. mesto v skupini »B«. Trije naši člani in ena članica pa so prejeli značko dobrega strelca. Naslednjega leta pa so člani, mladinci in pionirji nastopili na republiškem prvenstvu v sklopu OSO Celje in dosegali dobre rezultate, posebno pionirji, ki so bili več let zapovrstjo prvaki Slovenije. Iz vrst teh pionirjev so izšli mladinci, ki iz leta v leto posegajo v borbo za višje naslove v okraju, republiki in celo v vsej državi. Najboljši pionirji in sedaj mladinci so: Dečman Vili (v JLA), Brečko Franc, Dečman Mihael in Seme Alojz (v JLA). Z vztrajnim treningom je mladincu Dečmanu kljub težkemu livarskemu poklicu uspelo, da se je v letu 1961 plasiral na večkratnih izbirnih treningih v državno reprezentanco med 10 najboljših mladincev v državi. V letu 1960 pa je bil mladinski prvak LRS, medtem ko je Brečko Franc v letu 1959 dosegel II. mesto v LRS.

Družina je vsako leto organizirala razna množična tekmovanja v okviru ZB NOV, sindikata in v počastitev pomembnejših obletnic in državnih praznikov. Tradicionalna tekmovanja s SD Rade Končar Zagreb, Litostroj Ljubljana, Jesenice in Ravne so se vršila skoraj vsako leto. Ravno tako so

družina prejela po zastopniku SZ Slovenije odlikovanje, predsednik Stefančič Pavel pa diplomu od SZ Jugoslavije.

Družina se je odločila za izgradnjo malokalibrskega streljšča, kar je bil tudi sklep X. rednega

Naši strelci so prejeli zaradi svojih uspehov že dosti priznanj

letnega občnega zbora. Ta program dela je bil vključen v počastitev 40. obletnice ZKJ in SKOJ v letu 1959. Prostor za streljšče je bil določen na lepem prostoru v Kresnikih, 5 minut od železniške postaje v Štorah. Lokacija je bila odobrena. Gradnja se je pričela z izkopom rova, planiranjem prostora in kanalizacije. Vzporedno s tem se je začela tudi gradnja zidane strelske lope za 8 ležišč. Pri izgradnji streljšča so sodelovali večina strelci, pa tudi drugi člani kolektiva Železarn Štore in pri tem opravili 6.150 prostovoljnih delovnih ur. Finančna sredstva za material v znesku 625.00 din je dala družini na razpolago Železarna Štore. Dne 3. 10. 1959 je bila svečana otvoritev tega streljšča. Streljšče je izročil namenu tovariš Mitja Ribičič, član republiškega izvršnega sveta LRS, ob navzočnosti predstavnikov SZ Slovenije in OSO Celje.

V letu 1960 je obiskal našo družino predsednik SZ Jugoslavije generalpolkovnik Vojo Todorović v spremstvu sekretarja SZJ tov. Mića Stefanovića, predsednika tovariša Vasja Klajnška in predsednika OSO Celje tov. Franca Rojška-Jake. Gostje so si ogledali streljšče, na katerem so trenirali naši mladinci. Predsednik strelske zveze Jugoslavije se je zanimal za delo in rezultate družine in se strinjal z organizacijo in delom družine. Vpisal se je tudi v spominsko knjigo na streljšču.

V letu 1960 je bila družini poverjena organizacija medrepubliškega dvoboja ekip Hrvatska — Slovenija. Rezultat tega srečanja

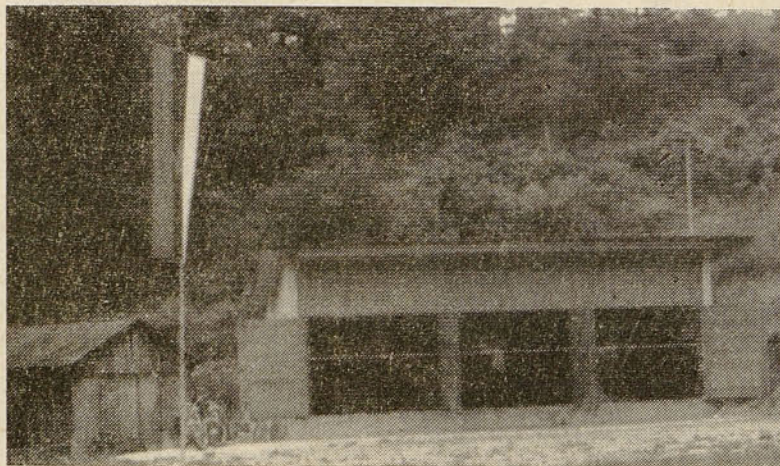

Strelska družina v Štorah leta 1932

Leta 1950 se je družina močno okrepila v članstvu in začela z gradnjo 300 m dolgega streljšča. S prostovoljnimi delom članstva je družina gradila strelski rov in lopo za šest streljšč. V istem letu je bila tudi otvoritev tega streljšča. Prvo finančno pomoč je dobila družina od Železarn v znesku 15.000 din za izgradnjo streljšča, ostala sredstva pa je družina dobila s tem, da so člani družine opravljali prostovoljna dela v Železarni Štore in pri Gozdni upravi Celje, za kar je družina prejela finančna sredstva.

Pionirji v tem letu še niso sodelovali v družini v pravem pomenu. Naslednje leto pa so začeli pristopati in to najprej sinovi strelcev, nato pa še njihovi prijatelji. Z vztrajnim treningom smo že v tem letu vzgojili pionirsko ekipo. Ta ekipa se je že v tem letu udeležila tekmovanja v Celju in dosegla povprečne rezultate. V tem letu so na streljšču v glavnem vadili člani predvojaške vzgoje, ki so bili naši člani oziroma mladinci.

Družina je organizirala razna večja meddružinska tekmovanja s strelskimi družinami Štefe Antona Kostje iz Tržiča, SD iz Karlovca, Maribora in Jesenic. Ta tekmovanja med družinami so postala tradicionalna. Rezultati na teh tekmovanjih so bili za tiste čase in pogoje strelstva odlični. Družina si je priborila na teh srečanjih večino ekipnih pa tudi posameznih prvih mest, za kar je tudi prejela več pokalov, diplom in drugih trofej. Ko je družina zamenjala kratke puške in

Streljšče za malo kalibersko puško zgrajeno v prostovoljni delovni akciji

movanj s SD Celje, pripravila izložbo pri trgovskem podjetju v Štorah in priredila zaključno proslavo, katere so se udeležili predstavniki družbenih in političnih ter športnih organizacij iz Celja in Štor. Na svečani proslavi je

je bil 5:1 za reprezentanco Slovenije. Družina je organizirala za vse tekmovalce v restavraciji Železarn Štore prijeten sprejem in zabavni večer. Na malokalibrskem streljšču se je v tem letu vršil dvoboj mestnih reprezentanc Var-

Videli smo (ne) lep nogomet

Precej let je že poteklo, odkar so vsi, ki se smehljajo na sliki, na nogometnih igriščih zadnjikrat neusmiljeno brčali okroglo usnje. Čeprav je med njimi še nekaj »zelencev« (upam, da mi ne bodo zamerili), je le pretežni del starejših, izkušenih, nekdanjih stebrov Kovinarja. Precej jih manjka, toda nekateri so se le odzvali na prijateljsko nogometno tekmo z moštvom celjskega Olimpa.

Dan pred praznovanjem dneva borca, je bil na stadionu železarjev nogometni turnir med pionirskim in ligaškim moštvom celjskega Olimpa in domačega Kovinarja. Za nameček je bila nedvomno najzanimivejša tekma starejših odsluženih igralcev Olimpa in Kovinarja. Ne bi rad navajal imena, kdo vse je igral, vendar so že imena Verdel, Maver, Petaver pri Kovinarju in Čoh, Cater in Orel pri Olimpu, dala slutiti, da bo dvoboj nad vse zanimiv.

Prav na kratko bi omenil prijateljsko nogometno srečanje med igralci I. moštva gostov in domačinov. Tekma je bila ostra, mnogo prekrškov in nespodobnih izražanj na obeh poljih, kar ne more opravičiti mladih fantov v borbi za zmago. Igralci so si skušali z vsemi močimi in nemočimi načini priboriti zmago. Olimp je bil sicer nepopoln, vendar smo od njega pričakovali več. S takšno igro kot tretji celjski predstavnik v slovenski ligi ne bo us-

pel. Domača enajstotica je popolnoma odpovedala. Pozna se, da manjka starih igralcev in trenerov za vodstvo enajstotice, ki bi bi častno zastopala naš železarski revir.

Po tej tekmi so igrali večer — moštvi starejših igralcev Olimpa in Kovinarja. To kar ni čeprav smo želeli, videli pri starejših, smo videli pri starejših in danjih igralcih. Lepe in prešljene akcije obeh moštev so pokazale dober nogomet. Štiridesetletni asi so pokazali svoje nekdanje znanje in snost. Nikakor nismo zahtevali, da bi videli hitro in ostro igro. To igralci so se kmalu znašli in igrali brez vsakega igranja Verdel, Ožeka in Čoha so igrali toplo in gradili. Videli smo, da so na igrišču nekdanji odlični igralci, katerih se lahko mlajši še mnogo nauče. Tekma se je končala z minimalno zmago domačinov 2:1, vendar bi neodločen bolj ustrezal. Napad Olimpa Čohom je obrambo Kovinarja močno zaposlil. Nasprotnika je bilo pravilno povedano enajstotica. Rahla premoč pa se le pokazala pri domači enajstotici v tem, da je bila za spoznanje mlajša.

Vsekakor je prišlo do izjemno prijateljskega srečanja in obujan spominov med nekdanjimi igralci kar naj bi se v bodoče v smislu rekreacije za starejše še dogajala.

Moštvo »starih asov«

Gasilci tudi športniki

Strelstvo je le eno od športnih disciplin, ki jih morajo gojiti gasilci, za pridobivanje potrebne kondicije in spretnosti pri gasilski službi. Na meddruštvenih tekmovanjih dosegajo naši gasilci najboljša mesta.

šava — Celje. Rezultat je bil 1:1. Gostje iz Varšave so bili z organizacijo tekmovanja zadovoljni.

Za utrditev in razširitev strelske organizacije smo ustanovili strelske in mladinske sekcije na osnovni šoli v Teharju, Štorah, Kompolah in mladinsko sekcijo na MIŠ v Štorah. Družina je nameravala organizirati pionirsko sekcijo tudi na osnovni šoli na Svetini, vendar se stem ni strinjala upraviteljica šole. Strelske

sekcije delajo na vseh šolah in b naša družina v najkrajšem času po množičnosti pionirjev, mladincev in članov ena največjih v Celju oziroma v celjskem okraju.

V letu 1963, ko družina praznuje 15. obletnico svoje ustanovitve, si je zadala zelo obširen program dela, kjer bo potrebno vložiti še mnogo truda, predvsem pa urediti streljšče zaprtega tipa za treninge z zračno puško v zimskem času.

Kaj moramo vedeti o svojem zobovju

Kolikšne važnosti je zdravo zobovje za splošno zdravje, sem menil v zadnjem sestavku o mlečni prebavi. Kakšno boga-vo predstavlja za posameznika zdravo zobovje ve samo tisti, ki ga je izgubil. Čuvajmo si torej zobe, kar nam je darovala na-
Pri dojenčku začnejo rasti postopoma in to pri nor-malnem razvoju na-
prvi sekalci v četrtem me-sen starosti. Ta rok se lahko malo pozni, kar še ne pomeni bolezenskega stanja, a kasneje za več mesecev ni več normalna in je tedaj potreben posvet z zdravnikom. Do-
dobiva torej postopoma mlečne zobe, ki štejejo 20 zob. Pri treh let. S 6 leti dobi otrok stalni zob, tako imenovani mlečni molar ali kočnik. Te-
večina otrok navadno zgubi, kar mislijo starši da je to še mlečni in ga pustijo otroku se-
ni. Od 6. leta naprej izpada mlečno zobovje in ga nadome-
sta stalno. Z 12 leti dobi otrok prvi stalni kočnik to je tudi pri-
ložna doba ko je dobil otrok popolno stalno zobovje. Od 18. leta naprej zraste še tako ime-
novani modrostni zob, ki se po-
javlja tisto tudi še v poznih letih in ki navadno ni popolnoma raz-
vit in je zelo dovzeten za gnil-
bo ter hitro razpada.

Mlečno zobovje

Kot sestavni del prebavnega sistema ima mlečno zobovje na-
trdo hrano pretvarjati v la-
žne oblike, da jo želodec lah-
ko sprejme v nadaljnji prebavni proces. Druga važna naloga je, da drži in pripravlja mesto za stalno zobovje.

Znano je, da so mlečniki manj-
in nežnejši kot stalni zobje.
Pri otroški čeljust je mnogo manjša kot čeljust odraslega in se ne bi primerno razvijala, če ne bi primerno rasla stalni zobje ne bi imeli mesta, ker so mnogo večji kot mlečniki in bi rasli iz vrst. Na-
mlečnikov je torej ta, da za-
stojijo mesto za stalno zobovje, da pa tudi vzdržujejo tako ime-
novani dražljaj rasti, ki povzro-
ta, da raste čeljust in na ta na-
čin ustvarja prostor za stalno zobovje. Iz tega je razvidno, ko-
likše važnosti je ohranitev zdra-
vega mlečnega zobovja vse do-
tlej, ko nastopi njihov fiziološki upad, to je takrat, ko ga pod-
nim rastoči stalni zob izpodrine.
Starši naj bi bila zadost-
na, da očuvajo otroku mlečno zobovje, pravočasno napotitev k zobozdravniku, ki že male začeti okvare takoj pozdravi. Važno je otroka privaditi na zobozdrav-
nika in na redni pregled zobov-
ja, ki naj bo vsaj vsakega pol leta. Tako se bo otrok otesel strahu pred zobozdravnikom, občeval si bo zobe in ne bo ni-
koli vedel, kaj se pravi zobobol.
Veliko grešimo ravno pri mleč-
nem zobovju, ker pustijo starši otroku mlečnike segniti, češ saj mu bodo zrasli drugi, ne zave-
dajo pa se posledic, tj. zastoja v rasti čeljusti. Greh je torej, puščati otroku mlečnike gniti in jih izdirati. Na mestu izdrtega zoba nastane praznina, dražljaj rasti odpade, čeljust se ne raz-
vija, rastoči stalni zob nima pro-
stora in zraste izven vrste. Gnil-
je mlečnik pa lahko okuži že tudi izpod njega rastoči stalni zob. Iz navedenega lahko razvi-
timo kako važna je ohranitev zdravega mlečnega zobovja.
Stalno zobovje šteje 32 zob, rstejši modrostne. Kot mlečniki so tudi stalni zobje podvrženi

različnim zobnim obolenjem, od katerih najvažnejša je gniloba ali »karies«. Povzročajo jo bak-
terije, ki se nahajajo v ustih in ki vderejo v zob na mestih, kjer je razpadla zobna sklenina. To gnitje zoba je spočetka omeje-
no na vrhne plasti, širi pa se v globino in s tem povzroči raz-
pad zoba. Še prej pa povzroči-
je klice vnetje prehranbenega organa zoba, tako imenovane pulpe v kateri potekajo krvne žile in živci. Posledica tega vnet-
ja so močne bolečine, ki se v glavnem porajajo ponoči. Če se to vnetje ne pozdravi, se širi v globino in povzroča vnetje oko-
lice zobne korenine in končno propast zobne pulpe, ki pod vpli-
vom bakterij segnijo, nastane gangrena z vsemi kvarnimi po-
sledicami, ki so vnetje pokostni-
ce, tvorba gnojnih abscesov, ki se včasih predro celo na zunanjo stran lica. Posledica teh vnetij je tudi tvorba granulomov, ki so lahko kot inficirano tkivo vzrok fokalne infekcije (žarišča), ki so vzrok najrazličnejšim organ-
skim obolenjem. Poleg oteklina mehkih delov lica nastanejo pri navedenih boleznih zobovja lah-
ko tudi splošne motnje zdrav-
stvenega stanja.

Nakazana obolenja so izmed kopice zobnih obolenj glavna, ki jih moramo preprečiti, da si ohranimo zobe. Način ohranjanja zob hočemo v naslednjem ome-
niti in nakazati sredstva in nji-
hovo uporabo. Prvo in glavno je čiščenje zob in ustne votline. Za to so nam potrebni: zobna ščet-
ka, zobni praški in paste in raz-
kužilne ustne vode. Zobna ščet-
ka naj bo trda, prašek in paste so v glavnem istih sestavin in služijo v glavnem mehaničnemu čiščenju zob, ustne vode pa naj imajo razkužilno moč. Način či-
ščenja s ščetko je navadno tak-
šen: večina si čisti zobe tako, da vtakne ščetko v usta in v vodo-
ravni smeri drgne zunanje plo-
skve zobov. To je odveč, ker to opravijo že lica sama. Ščetko je treba nasloniti na zobovje, pritisniti jo, da pridejo ščetine v medzobni prostor in s krožnim vrtenjem izčistimo ostanke jedi, ki so se nabrali ravno v tem prostoru. Če smo čiščenje tako opravili, smo to delo uspešno končali in sedaj storimo še zad-
nje, da razkužimo ustno votlino s primerno razkužilno vodo.

Kdaj si naj čistimo zobe? Na-
vadno delamo to napačno, nam-
reč zjutraj, kar seveda tudi ni škodljivo. Važno pa je, da si očistimo zobe zvečer predno gre-
mo spat. Če tega ne storimo v tem času, zaspijemo z ostanki jedi

med zobmi, ki se potem razkra-
jajo, tvorijo v ustih različne ki-
sline kot n. pr.: mesno mlečno kislino, ki je sovražnik zobne sklenine, jo razjeda in tako od-
pira vstopna vrata različnim bak-
terijam, ki povzročajo gnitje zob. Če smo čiščenje tako opravi-
li smo odstranili pogoje za raz-
voj škodljivih snovi, ki razje-
dajo zobno sklenino in možnost okužbe zob in pričetne karies.

Zobna karies ali gniloba je to-
rej sovražnik zobovja št. 1, med-
tem ko je zobni kamen številka 2. Iz slin se izločajo razne an-
organske snovi, ki se kot usedli-
na nabirajo ob zobu na meji, kjer ga obrobja zobno meso v obliki zobnega kamna. To nabi-
ranje je stalno in se veča. Po-
sledica tega je pritisk na zobno meso, ki zateka, se vname, boli in stalno krvavi. Če se to stanje ne ozdravi z odstranitvijo zob-
nega kamna, postane vnetje kro-
nično z vsemi posledicami, ki so: atrofija zobnega mesa, to je kr-
čitev dlesni, ob zobu se dlesen niža, zob postaja daljši, izgublja oporo, ker tudi čeljustna kost atrofira (se krči). Zob se začne majati in končno izpade. Ker si ljudje zaradi bolečin in krvave-
nja ne upajo čistiti zob, se to stanje slabša in končni izid je izpadanje zob. Pogosto so to stanje smatra za avitaminozo, skor-
but, se ga zdravi z vitamini — seveda brezuspešno, ker je pravi krivec obolenja zobni kamen. Zaradi tega nam naj vsaj pol-
letno zobozdravnik temeljito očisti zobni kamen.

A niso samo zobna gniloba in zobni kamen s posledicami pov-
zročitelji propadanja zobovja, imamo še druge med katerimi bi omenil avitaminoze, težja kro-
nična obolenja in tudi nosečnost. Večkrat slišimo mlade žene to-
žiti, da so imele do nosečnosti in poroda zdrave zobe, potem pa so jim začeli po vrsti razpa-
dati. Naravno, ker večina ženske ne ve, da razvijajoči plod rabi za tvorbo skeleta (okostja) kal-
cij, ki ga odteguje materi in to razmeroma največ iz zobovja. Bodoče matere bi se morale te-
ga zavedati in to izgubo nado-
mestiti z uživanjem kalcijevih preparatov in na ta način urav-
novesiti razmerje med izgubo in potrebo.

H koncu bi še omenil čuvanje mlečnega zobovja z uživanjem tablet »fluorkalcija«, ki ga naj jemljejo otroci po predpisu zdravnika.

Čuvajmo torej zaklad, ki ga imamo v ustih!

Dr. Jože Ludvik

ŠPORT V KOLEKTIVU

Tako kot lani in predlanskem je tudi letos poskrbela sindikalna organizacija za športno izživiljanje v kolektivu. Medsebojno tek-
movanje ekonomskih enot v raz-
ličnih panogah je zopet razživilo športno veselje po vsem kolek-
tivu. Tekmovanje se vrši v raz-
ličnih panogah: šah, streljanje, atletika, kegljanje, rokomet, na-
mizni tenis, nogomet. Zanimanje za rekreacijski šport je v eko-
nomskih enotah zelo razveseljivo.

Nekateri obrati imajo skupne ekipe, tako so se združili:

Livarna sive litine in livarna valjev, elektrodelaavnica in ener-
getski oddelek, laboratorij, OTK in modelna, uslužbenici in komu-
nalni oddelek, elektroplavž, ša-
mota in jeklarna, valjarna in obdelovalnica valjev, mehanična delavnica.

Rezultati:

Za skupen plasma posamezne ekonomske enote se štejejo točke dveh najboljših.

Tek na sto metrov:

1. Perper Božo, livarna 12.1; 576 točk. 2. Hribernik Vili, valjarna 12.3; 536 točk. 3. Škorjanc Polde, OTK 12.3; 536 točk.

Tek na štiristo metrov:

1. Riček Avgust, livarna 1:00.4; 432 točk. 2. Vodeb Jože, OTK 1:00.4; 432 točk. 3. Turk Franc, mehanična 1:00.5; 429 točk.

Tek na tisoč metrov:

1. Dolganoč Miha, elektro del. 2:58.4; 501 točk. 2. Hiti Martin, mehanična 3:03.0; 453 točk. 3. Čebular Franc, valjarna 3:05.0; 433 točk.

Štafeta 4 × 400 metrov:

1. Elektro delavnica 4:08.0; 1540 točk. 2. OTK — laboratorij 4:08.2 1536 točk. 3. Mehanična delavni-
ca 4:15.0; 1360 točk. 4. Valjarna 4:19.2; 1248 točk. 5. Livarna 4:20.0 1228 točk.

Met krogle:

1. Zorc Franc, mehanična 14.36; 895 točk. 2. Dolganoč Miha, elek-
trična 13.49; 764 točk. 3. Kranjc Stane, mehanična 13.29; 744 točk.

Skok v daljino:

1. Perper Božo, livarna 5.53 m; 452 točk. 2. Bakia Ivo, OTK 5.26 m; 396 točk. 3. Cvirn Jože, elek-
trična 5.12 m; 367 točk.

Skok v višino:

1. Leban Jože, livarna 165 cm; 616 točk. 2. Bakia Ivo, OTK 160 cm; 563 točk. 3. Zorc Franc, me-
hanična 155 cm; 512 točk.

K O Š A R K A

O košarki smo že pisali. Naši mladi fantje imajo vedno več pri-
stašev, zato so tudi njihove tekme dobro obiskane. V zadnjem času so dosegli lepe uspehe. Tekmujejo v okrajni ligi, v kateri so na drugem mestu.

V spomladanskem delu so dosegli naslednje rezultate:

Slovenske Konjice — Štore	62:54
Štore — Slovenska Bistrica	57:54
»Partizan« Celje — Štore	50:34
Štore — Elektra B	65:61
Štore — Prebold	55:54
Štore — Velenje	34:29

Po spomladanskem delu je lestvica naslednja:

Slovenske Konjice	6	5	1	10	355:314
Kovinar Štore	6	4	2	8	279:290
Rudar Velenje	4	2	2	4	238:207
Celje mesto	5	2	3	4	310:337
Prebold	6	2	4	4	331:404
Slovenska Bistrica	5	1	4	2	359:318
Elektra B (izven)	6	5	1	10	336:263

Za jesenski del so naši košarkaši odigrali že tekmo s Partizanom iz Slovenskih Konjic ter jo rešili v svojo korist z rezultatom 45:41.

Poleg tega so odigrali še več prijateljskih srečanj in sicer: s Kon-
jicami dvakrat ter po eno srečanje s Slovensko Bistrico, Preboldom in Velenjem. Od teh tekem so na tujem terenu rešili dve v svojo korist. Pohvalno za naše igralce je tudi to, da na domačem igrišču še niso izgubili nobene tekme.

Naši košarkaši na svojem terenu. (od leve proti desni) Posinek, Gorišek, Gozdnikar, Jakše, Cvirn, Škrjanc, tekmovalci iz Konjic, Hiti, Grum, Pocajt, v sredini Oevirk Božo, ki vodi to sekcijo

Prizor s tekme s »Partizanom« Konjice, katero so naši fantje končali v svojo korist z rezultatom 45:41

SKUPNI PLASMA

	Elektro delavnica	Mehanična	OTK	Valjarna	Livarna
400 metrov	964	928	905	950	916
100 metrov	858	820	834	778	663
1000 metrov	770	820	701	728	745
4 × 400 metrov	1540	1360	1536	1248	1228
Skok v višino	924	926	1025	782	616
Skok v daljino	724	688	681	469	815
Met krogle	1472	1597	1184	1124	966
Skupaj:	7252	7145	6866	6076	5949

REZULTATI V KEGLJANJU

Valjarna	223 + 217 = 440	Mehanična delavnica	55.13%
Mehanična	225 + 194 = 419	Električna	54.53%
Elektroplavž	170 + 236 = 406	Uslužbenici	54.53%
OTK	162 + 222 = 384	OTK	51.40%
Elektrodelaavnica	202 + 168 = 370	Elektroplavž	47.66%
Livarna	160 + 197 = 357	V nogometu so igrali do sedaj naslednje ekonomske enote:	
Uslužbenici	167 + 170 = 337	Valjarna : Elektrodelaavnica	1:0
Rezultati v streljanju		Uslužbenici : Mehanična del.	0:1
Iz vsake enote po 15 najboljših se šteje v skupni plasma.		OTK : Električna	2:1
Livarna	68.8 %	Mehanična : Livarna	1:4
Valjarna	62.26%	Uslužbenici : Valjarna	2:0
		OTK : Mehanična	0:0

ZAHVALA

vsem, ki so spremili na zadnji poti mojega dragega moža

KOLARIČ JOŽETA

Posebna zahvala vsem daroval-
cem cvetja, pevcem in godbi Že-
lezarne Štore, kakor tudi govor-
nikom za poslovilne besede.

Žalujejoča žena z otrokoma

V mesecu juliju 1963

Novo sprejeti člani kolektiva

Tržan Marjan, pripravnik v skladišču; Spolenak Jože, KV livar, siva livarna; Klinc Kristina, servirka v Počitniškem domu na Svetini; Kos Dragutin, NK delavec v livarni sive litine; Rozman Marija, KV kuharica na Počitniškem domu ZB Štore; Debeleec Avgust, KV kurjač na prometu; Pinter Marjan, NK delavec, mehanična delavnica; Bukovšek Franc, NK delavec, jeklarna; Urleb Anton, KV topilec, livarna valjev; Kompolšek Karl, KV elektroinstalater v elektroobratu; Zorič Ladislav, NK delavec, zidarji — gradbeni oddelki; Kramperšek aMija, NK delavec v livarni sive litine; Haler Ferdinand, metalurški tehnik, valjarna; Pevec Franc, Rudolf, NK delavec, livarna sive litine; Bukovšek Janez, NK delavec, jeklarna; Sumej Jurij, VK uslužbenec, priprava dela; Kragl Marija, NS uslužbenka, študentska, kadrovskega sektorja; Flis Justina, uslužbenka, študentska, finančni sektor; Oberski Avgust, SS uslužbenec, študentski, finančni sektor; Ring Anica, KV kemolaborantka, kemijski laboratorij; Trupej Jožef, NK delavec, ekspedit — skladišče; Softić Jasim, NK delavec, livarna sive litine; Gajšek Edvard, strojni tehnik, mehanična delavnica; Stante Hermina, NK delavka, komunalni oddelki; Leskovšek Ivan, NK delavec, livarna sive litine; Jelenc Ivan, NK delavec, elektroplavž; Korez Vincenc, NK delavec, jeklarna; Anderlič Anton, NK delavec, jeklarna; Vidali Ivan, NK delavec, jeklarna; Brkič Anton, NK delavec, jeklarna.

Odšli iz podjetja

Klajnšek Franc, star 59 let, pri nas zaposlen 14 let kot vratar, sedaj pa je invalidsko upokojen. Feldin Franc, livar na elektroplavžu je samovoljno zapustil delo. Kolarič Jože, topilec v livarni valjev, umrl. Ceraj Franjo, kurjač sušilne peči v livarni sive litine je odšel sporazumno s podjetjem. Mernik Jože, pentler v valjarni, je bil odpuščen po sodbi disciplinske komisije. Zaler Ernest, dovažalec materiala v šamotarni, odšel v JLA. Ferentak Stanko, jedrar KV v livarni sive litine, odšel v JLA. Lončar Primož, delavec v valjarni, odšel v JLA. Ing. Vrhovnik Marjan, elektro inženir v elektroobratu, odšel po lastni želji. Zelič Jakob, star 53 let, zaposlen v obratu jeklarni 16 let kot topilniški pomočnik, je bil invalidsko upokojen. Dravinc Dominik, pomožni delavec v livarni sive litine, je odšel v JLA. Gradič Jože, delavec NK na ekspeditu, je samovoljno zapustil delo. Lončar Franc, ključavničar KV na prometu, odšel v JLA. Brglez Ivan, delavec v valjarni, je samovoljno zapustil delo. Jelenc Ivan, delavec na elektroplavžu, je samovoljno zapustil delo. Softić Jasim, delavec v livarni sive litine, je bil odpuščen v preizkusni dobi. Vodeb Alojz, star 57 let, je bil zaposlen v našem podjetju 17 let kot KV tesar v gradbenem oddelku, sedaj pa je starostno upokojen. Obrez Franc, pomožni delavec v livarni sive litine, je odšel sporazumno s podjetjem.

Naraščaj v družini so dobili

Mlakar Martin, energetski obrat; Trbovec Janez, livarna sive litine; Debelak Drago, jeklarna; Kovačič Stanko, šamotarna; Rojic Milan, valjarna; Korez Janez, ekspedit. Čestitamo!

Poročili so se

Gračner Jože, valjarna; Pinter Marija in Mohorko Stanko, oba iz ekspedita; Hrastnik Peter iz livarne sive litine; Valant Mirko iz valjarne; Ožek Branko iz mehanične delavnice; Gajšek Alojz iz obdelovalnice valjev. Čestitamo!

Izostanki

Zaradi boleznih je bilo izgubljenih 2.470 delovnih dni, zaradi rednega letnega dopusta 3.561, zaradi izrednih dopustov 278, zaradi neplačanih izostankov 46, zaradi neopravičenih izostankov 33 in ostalih izostankov 756 delovnih dni, torej skupaj 7.144 delovnih dni.

Disciplinske kazni

Skupno je bilo v juliju izrečenih disciplinskih kazni 22. Kazni so izrekli: glavni direktorji, šefi sektorjev in EE 21. Po stopnji so bile kazni sledeče: opomini 8, ukoribi, denarne do 5% od 1 mesečnega OD 7, povračilo materialne škode 1. APng, škode 1. Pritožb zoper odločbe disciplinskih organov ni bilo. Disciplinski prekrški so bili: neupravičeni izostanki zdeli 12, disciplinske nerednosti med elom 3, prihod na delo v vinjenem stanju 2, odklonitev delovne naloge 2, malomarno izvrševanje dela 2, netovariški odnosi med elom 1.

ZAHVALA

ob težki izgubi morda

SIVKA RUDOLFA

se iskreno zahvaljujem vsem tistim, ki so mi izrekli sožalje ter mi darovali vence, še posebno se zahvaljujem ekonomski enoti valjarne, sindikalni podružnici ter upravi podjetja, ki mi je poleg venca nudila še enkratno pomoč ob priliki pogreba mojega moža. Žena Cicilija z otroki

Vinjenost pri prihodu na delo jebila ugotovljena pri: Guček Martin, valjarna, Pilko Martin, promet.

Nezgode

Pri delu so se poškodovali naslednji:

ELEKTROPLAVŽ:

Arlič Martin je odpenjal nosilno verigo katere se je obesila za ograjo in zanihala ter ga udarila po glavi. Guček Franc je z drogom drezal siderit v bunker čeljustnega drobilca. Pri tem se je ne pričakovano ruda hitro pogreznila, drog pa mu je spodrsnil ter ga pritiskal za sredinec desne roke ob steno.

Jeklarna:

Suhelj Anton je pri brušenju kokil obrnil kokilo z drogom tako nerodno, da si je stisnil kazalec desne roke ob drugo kokilo.

Anderlič Anton, ko je ravnal kokile na hladilni mreži z žerjavom, se mu je ena kokila prevrnila in ga oplazila po levi nogi.

Pustek Franc je pri rafinaciji šarže v SM peči dobil nenadoma drobec saj v levo oko, ki ga je poškodovalo.

Valjarna:

Mraz Franc je pri drugem vtiku palice na tretjem ogrodju dobil poškodbe pod desnim kolonom zaradi izbitega zoba odvodne mize, katerega je izbila palica.

Kristan Franc je pri kovanju odvodke dobil drobec železa od kladiča v podlaktnici leve roke.

Livarna sive litine:

Magdalene Jože. Ko sta s sodelavcem pri prelivanju tekočega železa iz večje ponovce v manjšo ponovco to napolnila, je iz večje padel večji kos žlindre v manjšo ponovco. Pri tem je brizgnilo železo iz ponovce in ga opeklo po levi nogi.

Obdelovalnica valjev:

Stekavnik Karl je med obratovanjem stroja čistil ostružke kar je po HTV predpisih zabranjeno. Pri tem se je preveč približal vpenjalni glavi ter tako dobil udarec po zadnji strani glave. Zvilo mu je tudi desno roko. Če bi Stokovnik po dobljenem udarcu padel v nezavest, bi bile poškodbe lahko še težje ali celo smrtno.

Elektroobrat:

Terzan Jernej je delal pri razpakiranju bovdenske vzmeti na osebnem avtomobilu. Z vzmeti je odletela kapljica cina in mu poškodovala levo oko.

Promet:

Hrastnik Rudolf si je pri sestopu z voza nategnil kite desne noge.

Kratek pregled vzrokov navedenih ndzgod nam kaže, da pri delu niso bili upoštevani varnostni predpisi in navade, kot n. pr. uporaba zaščitnih sredstev (očala), uporaba slabega orodja ter delo z drogov.

V nekaterih primerih gre tudi za osebo neoprevidnost.

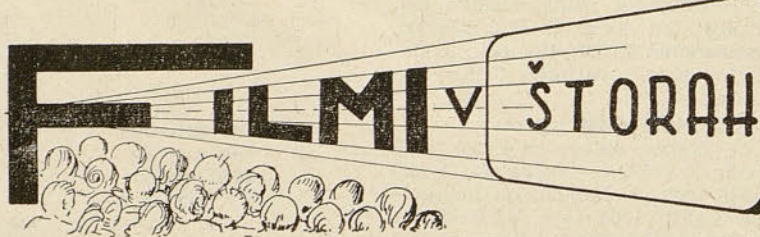
ROKOMET

Lepi športni objekti, dobro tovarštvo in resnost na treningu so odraz uspehov, ki jih dosegajo naši rokometarji.

Meti s padcem ali obratom so odlike rokometarjev pred nasprotnikovimi vrati. V naši ekipi se posebno odlikuje Gozdnikar. Pa tudi tale Hitijev strel je le za las zgrešil vrata.

17. — 18. 8. 1963 — angleški zgodovinski film — tragedija »HAMLET«

Igrajo: — LAWRENCE OLIVIER, JEAN SIMONS

24. — 25. 8. 1963 — jugoslovanski vojni film — »PARTIZANSKE ZGODBE«

Igrajo — BORIS BUZANČIČ, SPELA ROZIN, BRANKO PLEŠA, MILAN MILOŠEVIČ, JANEZ VRHOVEC

31. 8. — 1. 9. 1963 — sovjetski avanturistični, barvni film v Cinemaskopu — »RDEČA JADRA«

Igrajo — ANASTASIJA VETRINSKAJA, VASILIJ LANOVOJ, SERGEJ MARTINOV, IVAN PEREVERZEV

7. — 8. 9. 1963 — nemški barvni film — komedija »GRAŠČINA STRAHOV«

Igrajo — LISELOTTE PULVER, HEINZ BAUMANN, HUBERT MEYERINCK, ELSA WAGNER

14. — 15. 9. 1963 — sovjetski film — drama »SONCE SIJE VSEM« Igrajo — VALENTIN ZUBKOV, LIDIJA ALEŠNIKOVA, NIKOLAJ SERGEJEV, TATJANA KONJUHOVA

Z Raba

Svoj letošnji letni dopust sem po nekaj letih zopet enkrat preživela s svojo družino v našem prijetnem počitniškem domu na Rabu.

Skupina je odpotovala 12. junija 1963 že z jutranjim brzolakom do Reke, od koder je vo-

in ker je bilo v glavnem vroče, smo prišli na svojo rabu. Med našim bivanjem na Rabu tovariš upravnik skrbel še z organizacijo raznih izletov v bližino okolice, tako smo med drugimi obiskali tudi SUHO PUNTO vikend naseljem. Omeniti moram

zila ladja brze proge ob 16.30, tako da smo prišli na Rab ob 19.30. Vožnja z vlakom kakor z ladjo je bila zelo prijetna. Morje je bilo mirno, zato je bil tudi neopravičen naš strah pred Senjskim zalivom. Vem to, ker sem že enkrat doživela, da te morje tam včasih prav neprijetno zaziblje.

Ko smo se na Rabu izkrcali, smo šli v naš dom, kjer nas je upravnik pozdravil in odredil vsakemu svoje bivališče. Ker smo bili počitka potrebni, smo se najprej malo odpočili potem pa je bila že itak pripravljena večerja.

Naslednji dan smo začeli z običajnim kopanjem in sončenjem

tud lep izlet na Barbat, Matovo, od koder so mi ostali prijetni spomini na prijetno družbo in dobro kapljico pri kateri smo res pozabili na vsakdanje skrbi in si načrpali novih moči za nadaljnje delo. Krajše sprehode smo delali vsak po svoje, ki smo se na raznih prireditvah plesih zabavali. Kar prehitro minil čas lepih dni.

Tovariš upravnik nam je za slovo priredil lep večer, kjer smo s svojim res lepim turističnim veselem razpoloženju peli in zabavali pozno v noč. Skoda, da je samo, da je manjkala godba, ki bi razpoloženje še bolj povzdignila. Ozebek Kristina

Žerjav v Šamcu

V prejšnji številki smo objavili, da nam je pisal naš delavec Oset Franc, žerjavovodja v Šamcu. Njegov najdaljši sestavek smo posredovali upravi osnovnih sredstev, ki nam do izida prejšnje številke ni mogla posredovati odgovora, zato ga objavljamo sedaj. Uprava osnovnih sredstev na navedeno vprašanje sporoča naslednje: (sledi dopis Uprave osnovnih sredstev).

Na vaš dopis v zvezi s članom tov. Oset Franca, žerjavovodje v Šamcu vam sporočamo, da je za predmetni žerjav oz. maček že izdan delovni nalog za popravilo oz. zamenjavo istega.

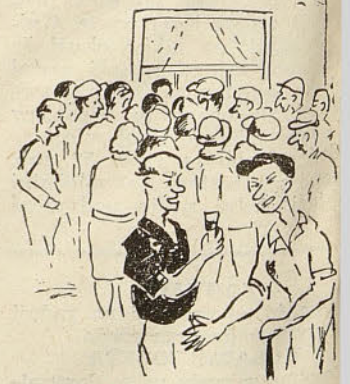
Trenutno se je pristopilo k izdelavi tehnične dokumentacije tj. izdelavi ustreznih načrtov za nov maček.

Da se ni že popreje pristopilo k popravilu mačka je bil pa vzrok tale: v železarni razpolagamo z velikim številom žerjavov, ki pa so po večini vsi stari in zastareli izvedb, ki tehnično povsem ne odgovarjajo zahtevam sodobne tehnologije, kakor tudi ne zadovoljivim HTV pogojem.

Vzroke je iskati predvsem v tem, da je del teh žerjavov še iz predvojnih časov, večina, ki pa je bila nabavljena po vojni pa izvira iz reparacijskih elementov, ki so pa prav tako zastareli. Železarna Štore in vsa žerjavno-vzdrževalna služba se pa posebno zadnja leta zelo trudi in prizadeva, da skuša vse kritične primere rešiti in take žer-

jave nekako preurediti. Vendar je ta skupina prešibka, da bi mogla rešiti vse naenkrat.

Lansko jesen smo predvideli, da bo žerjav v Šamcu letos popravljen. Medtem se je pa pokazalo z ozirom na povečano naročila odlitkov, potreba po izgradnji Monorell — postopka stranski hali obstoječe livarne, ki je pa tudi zahteval kompletno novi žerjav z mostom vred. Poleg tega sta pa še odpovedali žerjava v cevni livarni in v promogovni lopi tako, da ni bilo mogoče poprej iz objektivnih razlogov pristopiti k popravilu žerjava v Šamcu. Sedaj se je jeta še dva 5 tonska livna žerjava v livarni in vzporedno s tem žerjav v Šamcu.

Kaj praviš koliko denarja izgovorjaš s tem čakanjem? »Gotovo več, kot bi ga dali za konstrukcijo bifeja in za plačanje druge uslužbenke.«